БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 108 (18.884). ● Жума, 11 май 1984 йил ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

РЕВОЛЮЦИОН БУНЁДКОРЛИК ИДЕОЛОГИЯСИ

Дунёни революцион тарзда ўзгартиришда, социалистик қурилишнинг кўп қиррали жараёнида, янги инсонни тарбиялашда марксизм-ленинизм идеологиясининг бунёдкорлик, ижодкорлик роли яққол намоён бўлмоқда. Бу идеология халқимизни дастлабки беш йилликлар чўққиларини эгаллашга руҳлантирди, Улуғ Ватан уруши фронтларида фашизмга қарши курашчиларнинг сафларини жипслаштирди, қўриқ кашшофларига, космос забткорларига илҳом берди. Совет халқи социализм қурилишида эришган реал ютуқлар коммунистлар идеологиясининг ҳаётийлиги ва таъсирчанлигини тасдиқлади.

Кейинги вақтларда КПССнинг одамларнинг онглилиги ва ғоявий эътиқодлилиги замиридаги ҳамма ижодий кучларни ҳаракатга келтириш тўғрисидаги бош мақсадни кўзловчи қарорларини амалга оширишда муҳим қадамлар қўйилди. Тартиб, уюшқоқлик, интизомни мустаҳкамлаш соҳасидаги бир қанча тадбирлар амалга оширилганлиги сезиларли самара берди. Шу ижобий жараёнларни ҳар томонлама ривожлантириш, экономиканинг тараққиётидаги, умуман жамият турмушидаги, инсон омилининг аҳамиятини ошириш, ишни меҳнаткашлар оммасининг ташаббуси тўла самарадорлиги ва кучи билан намоён бўладиган тарзда ташкил қилиш зарур.

Ривожланган социализм концепцияси ишлаб чиқилганлиги КПССнинг марксизм-ленинизм назарий хазинасига қўшган катта ҳиссаси бўлди. Бу концепция партияга янги жамиятнинг қарор топиш реал диалектикасини чуқурроқ ўрганиш, ўз ташкилотчилик ва идеология иши бош йўлларини белгилаб олиш имконини берди. Янги таҳриридаги партия Программасини тайёрлаш жуда катта аҳамиятга эга бўлади. КПСС Марказий Комитети комиссиясининг мажлисида ўқтириб ўтилганидек, бу Программа ривожланган социализмни такомиллаштириш ва шу тарзда тадрижий равишда коммунизм сари илгарилаб бориш программаси бўлади.

Коммунистик партия совет жамиятининг иқтисодий, социал ва маънавий тараққиётини тобора узвий равишда ўзаро боғлашни ва таъминлашни муҳим вазифа деб ҳисоблайди. Зарур социал ва идеологик шарт-шароитларни яратмай туриб, экономикани сифат жиҳатидан янги поғонага кўтариб бўлмайди. Худди шунингдек, иқтисодий ва социал сиёсатнинг пухта пойдеворига таянмай туриб, социалистик онгни ривожлантиришнинг етук проблемаларини ҳал этиб бўлмайди.

«Бош вазифа, — деб уқтиради ўртоқ К. У. Черненко москвалик металлургларг билан учрашувда, — идеология соҳасидаги куч-ғайратлар марказини меҳнат коллективига, бошланғич партия ташкилотига кўчиришдан иборат».

Ишчанлик, уюшқоқлик, пухта контроллик ва ижрони текшириш, амалий натижаларга эриша билиш—идеология практикасидаги зарур омиллардир. Ҳозир коммунистлар ва партиясизларнинг сиёсий таълими системасини такомиллаштириш давом этмоқда, оммавий пропаганда ва агитация формалари ҳамда методлари бойитилмоқда. Ягона сиёсий кунлар, якка-якка суҳбатлашувлар, очиқ хат кунлари партия ташкилотлари практикасига сингиб кетди. Ҳар бир коммунист, меҳнаткаш партиянинг сиёсатини жуда яхши тушуниши, уни турмушга татбиқ эта билиши лозим.

Партия ташкилотларининг бурчи — идеология ишини чуқур назарий асосда қуришдан, конкрет ишлаб чиқариш ва тарбия вазифаларини ҳал этиш билан узвий равишда боғлашдан, раҳбар кадрларнинг, барча коммунистларнинг меҳнат коллективлари сиёсий-маънавий қолати учун бўлган масъулиятини оширишдан, бутун тарбия ишининг ташкил этилишини яхшилашдан иборат. Шундагина, Ленин сўзлари билан айтганда, бизнинг маънавий кучимиз моддий кучга айланиши мумкин. Идеология ходимларининг шахсига, профессионал маҳоратига кўп нарса боғлиқ бўлади. Идеология жабҳасининг жангчилари олдига ҳозир қўйилаётган талаблар шундан иборатки, конкретлик бўлсин, эришилган натижага реалистик баҳо берилсин, одамларнинг онглилиги ва сиёсий маданияти савияси сергаклик билан эътиборга олинсин, ғоявий-тарбиявий ишнинг энг яхши тажрибаси практикага жорий этилсин, аҳолининг турли группаларига ўзига хос тарзда таъсир ўтказиш йўллари қидириб топилсин.

Янги-янги авлодлар ҳаётга қадам қўймоқдалар. Улар ўз тақдирининг онгли ижодкорлари бўлиб қолишлари учун социализм ва коммунизм учун курашчиларнинг аввалги авлодлари ғоявий-сиёсий ва ахлоқий тажрибасини, инсоннят орттирган маънавий бойликни жуда яхши эгаллаб олишлари, олган билимларини чуқур ички эътиқодларга айлантиришлари, социализм ғалаба-ларини ҳимоя қилишга тайёр туришлари керак. Социализмнинг империализм кучлари билан ғоявий ўзаро кураши жуда кескинлашган шароитда ватанпарварлар ва интернационалистларга хос фазилатларни аниқ мақсадни кўзлаб вояга етказиш, дунёқарашимизга ва турмуш тарзимизга, ахлоқимизга ёт нарсаларнинг ҳаммасига нисбатан муросасизлик руҳини сингдириш, қарши пропаганда системасини ривожлантириш ва такомиллаштириш айниқса муҳимдир.

Уринбосарларимиз ҳақида ғамхўрлик қилиш — тарбиянинг негизидир. Совет жамияти олдида турган энг зарур вазифалар онгли ҳаётга қадам қўяётган ёшлардан замонавий маълумотни, ишлаб чиқаришнинг илмий-техникавий ва иқтисодий негизларини яхши билишни талаб қилади. Ўқувчиларни ишга муҳаббатли қилиб тарбиялаш, унумли меҳнат қучини тарбия жараёнига тўла-тўкис сингдириш зарур. Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишда актив қатнашиш, турмушга ва меҳнатга ҳар томонлама тайёрланган кишиларни тарбиялашга кўмаклашиш — партия комитетларининг, Советларнинг, касаба союзларининг, комсомолнинг, меҳнат коллективларининг энг муҳим ишларидан биридир.

Партиямиз ўзининг бутун фаолиятини, ўзининг ҳар бир қадамини Маркс—Энгельс—Ленининг мангу барҳаёт таълимоти билан таққослаб турибди. Бу — партиямиз куч-қудратининг манбандир. Қабул этилаётган қарорлар тўғрилигининг гаровидир. Бас, шундай экан, коммунист учун оммага марксизм-ленинизм ғояларини тарғиб қилишдан, ўз билими, ғайрати, тажрибасини ёш инсонни тарбиялаш, уни ғоявий-ахлоқий жиҳатдан камол топтиришдек олижаноб ишга сарфлашдан ҳам фахрлироқ вазифа, бундан ҳам юксакроқ бурч йўқ.

(«ПРАВДА» газетасининг 9 майдаги бош мақоласи).

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. У. Черненконинг ПБИП Марказий Комитети Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский билан Москвада ўтказган музокаралари якунларини кўриб чиқди. Совет Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасидаги ҳамкорликнинг ҳамма соҳаларини муттасил чуқурлаштириш ва кенгайтириш учун бу музокаралар нинг жуда муҳим аҳамияти таъкидланди. В. Ярузельскийнинг визити давомида имзоланган ҳужжатлар мамлакатларимиз ўртасидаги қардошларча муносабатларни мустаҳкамлайди ҳамда бу муносабатларни ривожлантириш ва такомиллаштиришда катта қадам бўлади.

Совет Иттифоқи ва Польша раҳбарларининг музокаралари халқаро вазиятнинг барча актуал проблемалари хусусидаги фикрларнинг бирлиги билан характерланади. Совет Иттифоқи ва Польша Варшава Шартномасида қатнашувчи бошқа давлатлар билан биргаликда социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг хавфсизлигини таъминлаш ва уларнинг революцион ғалабаларини ҳимоя қилишга, инсониятни ядро ҳалокати хавфидан халос этишга қаратилган қатъий ва амалий йўлни бундан буён ҳам ўтказаверадилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси Совет-Польша музокараларининг якунларини, ўртоқ К. У. Черненконинг бундан буён ҳам КПСС Польшадаги танглик оқибатларини тугатишда, ўз мамлакатида социализмни мустаҳкамлаш учун курашда Польша Бирлашган ишчи партиясини, ПХР меҳнаткашларини аввалгидек ҳар томонлама қўллаб-қувватлай беришга, тинчликни сақлаб қолиш ва халқаро ҳамкорликни ривожлантириш ишида қардош социалистик давлатларнинг бирлигини кучайтира беришга тайёр, деб билдирган фикрини тўлатўкис маъқуллади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида бу йилги ҳосилни ўриб-йиғиб олишни, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлашни, шунингдек 1984/85 йилги даврда чорва қишловини муваффақиятли ўтказишни таъминлаш юзасидан СССР Министрлар Совети ишлаб чиққан қўшимча тадбирлар қўллаб-қувватланди. Техника ва транспорт воситалари ремонтини жадаллаштириш, ўрим агрегатларини малакали механизатор кадрлар билан мустаҳкамлаш, омборлар, чорвачилик биноларни ва ем-хашак цехлари қуриш, қишлоқ хўжалигидаги меҳнатнинг ташкил этилишини яхшилаш юзасидан тегишли партия, совет ва хўжалик органларига, колхоз ва совхозларга конкрет топшириқлар белгилаб берилди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси нефть ва нефть маҳсулотлари ресурсларини кўлайтириш, улардан халқ хўжалигида тежаб-тергаб, оқилона фойдаланиш билан боғлиқ бўлган бир қанча янги тадбирларни белгилади. Бу қимматбаҳо энергетика хом ашёсидан тежаб ва комплекс равишда фойдаланиш проблемаси жуда муҳим умумдавлат, умумпартиявий аҳамиятга эга эканлиги ва барча партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг доимо диққат марказида бўлиши кераклиги таъкидланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида маҳсулотни стандартлаш ва унинг сифати юзасидан белгиланган қоидаларга қатъий риоя этилиши учун масъулиятни ошириш тўғрисидаги, Украина ССР ерларини мелиорациялашни янада ривожлантириш ҳақидаги масалалар, шунингдек Коммунистик партия билан Совет давлати иқтисодий ва социал сиёсатининг бошқа баъзи масалалари кўриб чиқилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети «Ҳунар-техника таълими системасини янада ривожлантириш ва малакали ишчи кадрлар тайёрлашда унинг ролини ошириш тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

Қабул қилинган қарорда КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикалар компартияларининг Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетлари, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети, СССР министрликлари ва идоралари, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг асосий йўналишларига мувофиқ малакали ишчи кадрларни планли равишда тайёрлашнинг асосий формаси сифатида ҳунар-техника таълими системасини янада ривожлантириш ва такомиллаштиришни таъминлаш, ёшларнинг умумий ҳунар таълимига ўтишда унинг ролини ошириш мажбуриятини юкладилар.

Қарорда ҳунар-техника билим юртларида таълим-тарбия жараёнининг ғоявий-сиёсий йўналишини кучайтириш, ўқувчиларда марксча-ленинча дунёқарашни, барқарор материалистик тасаввурни, душман идеологиясининг ҳар қандай кўринишларига муросасизликни шакллантириш зарурлиги таъкидланди. Бўлажак ҳар бир ёш ишчи, социалистик жамият граждани ватанпарвар ва интернационалист, коммунизмнинг актив бинокори, ишчилар синфига хос революцион идеологияга, ахлоққа, қизиқишларга, коллективчилик психологиясига, юксак меҳнат маданиятига, ҳулқ-атворга эга бўлган омилкор хўжайин сифатида тарбияланиши лозим.

Инженер-педагог коллективларнинг, ҳунар-техника таълими барча ходимларининг куч-ғайратлари ўқувчилар чуқур ва мустаҳкам билимларни эгаллаб олишларига, уларда ҳозирги замон иқтисодий тафаккурини, юксак профессионал маҳоратни, меҳнатга ижодий муносабатни ҳосил қилишга қаратилиши керак. Янги техникани, компьютерлар, роботлар, микропроцессор воситалар ҳамда эпчил технологияларни қўлланган ҳолда автоматлаштирилган ишлаб чиқаришларни яратиш ва улардан фойдаланиш учун малакали ишчилар тайёрлашга алоҳида эътибор жалб қилинди.

СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети билан иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1984 йилда мавжуд ҳунар-техника билим юртларини ягона тип — касблар ва ўқишга кирувчиларнинг маълумот даражасига қараб ўқитиш муддатлари бўйича тегишли бўлимлари бўлган ўрта ҳунар-техника билим юрти қилиб қайта ташкил этиш таклиф қилинди.

Ўрта ҳунар-техника билим юртлари тўлиқсиз ўрта мактабни тамомлаган ёшлар орасидан одатда уч йиллик муддат билан ўқитиб ҳамда ўрта умумий таълим мактабларини битириб чиққан кишилар орасидан уларнинг меҳнат малакаси ва касбларнинг мураккаблигини ҳисобга олиб, бир йилгача муддат билан табақалаштирилган ҳолда ўқитиб ўрта маълумотли малакали ишчиларни тайёрлайди. Ўрта ҳунар-техника билим юртларида турли касбларга кўра ўрта маълумот олмаётган ёшлар учун алоҳида группалар, бўлим филиаллари, кечки (смена-ли) бўлимлар ташкил этилиши, шунингдек ишчи кадрларни қайта тайёрлаш мумкин. Ана шу ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари ва ходимлари учун ҳунар-техника таълимининг тегишли ўқув юртларида илғор белгиланган имтиёзлар, афзалликлар ва моддий таъминот шартлари сақлаб қолинди.

Ўрта ҳунар-техника билим юртлари ходимлари сони 2 минг киши ва ундан кўпроқ бўлган ишлаб чиқариш бирлашмалари, корхоналар, қурилишлар, ташкилотлар базасида, қишлоқ жойларда эса қоида тариқасида ҳар бир маъмурий районда белгиланган тартибда ташкил этилади ва улар район агросаноат бирлашмаси составига киради. Ходимлар сони камроқ бўлган корхоналар учун билим юртлари тармоқ ва идораларароқ кооперация асосида ташкил этилиши мумкин.

Ўз қарамоғида ишчи кадрлар тайёрлайдиган ҳунар (ҳунар-техника) билим юртлари бўлган министрликларга 1984—1986 йилларда ана шу билим юртларини СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети системасига ўтказишни ниҳоясига етказиш таклиф қилинди.

(Давоми иккинчи бетда).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида

ТЕЗ СУРЪАТ БИЛАН СИФАТЛИ ҚУРАЙЛИК

10 май куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида кенгаш бўлиб ўтди. Кенгашда КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил декабрь, 1984 йил февраль ва апрель Пленумларининг талаблари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. У. Черненко нутқларида баён этилган қоида ва хулосалар асосида 1984 йил капитал қурилиш планини бажариш тадбирларига оид масала кўриб чиқилди. Кенгашда область партия комитетларининг капитал қурилиш масалалари билан шуғулланувчи секретарлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети Раисининг, область ижроия комитетлари раисларининг шу масалалар билан шуғулланувчи ўринбосарлари, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, шаҳар ижроия комитетларининг раислари, пудратчи ва буюртмачи министрликлар ва идораларнинг, бирлашмалар, корхоналарнинг раҳбарлари, республика партия ва хўжалик активи ходимлари иштирок этдилар.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади.

Кейинги вақтларда республикада бир қанча йирик саноат корхоналари, агросаноат комплекси объектлари ишга туширилиб, маҳсулот бераётганлиги, уй-жой ва маданий-маиший қурилишнинг кенг программаси амалга оширилаётганлиги уқтириб ўтилди. Бу йил бинокорлар олдига жиддий вазифалар қўйилди. Ўтган йилдагига нисбатан анча кўп капитал маблағ ўзлаштирилиши керак. Саноатда ва қишлоқ хўжалигида 100 та йирик ишлаб чиқариш қувватини, уч миллион квадрат метрдан кўпроқ давлат ва 635 минг квадрат метр кооператив уй-жойларни, кўп миқдорда мактаблар, болалар боғчалари ва бошқа маданий-маиший объектларни фойдаланишга топшириш режалаштирилди.

Бироқ халқ хўжалиги ана шу тармоғидаги ишларнинг аҳволи жиддий ташвиш туғдирмоқда. Шу йилнинг биринчи кварталида асосий фондларни ишга тушириш ва капитал маблағларни ўзлаштириш плани бажарилмади. Бинокорларнинг тўрт ой ичидаги иш якунлари ҳам кўнгилдагидай эмас.

Министрликлар ва идоралар, партия ва совет органлари раҳбарларининг диққат-эътибори йўл қўйилган қолоқликни тугатиш, капитал қурилишнинг барча кўрсаткичлари бўйича йилнинг олти ойи топшириқларини ва бутун йил планини сўзсиз бажаришни таъминлаш, куч ва ресурсларни биринчи навбатда ишга туширилаётган объектларда жамлашни кучайтириш учун қўшимча тадбирлар қабул қилиш зарурлигига қаратилди. Шулар устидан контроллик ўрнатиш, ишга туширилаётган объектларни маҳаллий меҳнат ресурслари ҳисобига етишмаётган ишчилар билан комплектлашда бинокорлар ва монтажчиларга ёрдам бериш, сиёсий-тарбиявий ишларни ҳамда қурилишларда нормал меҳнат ва турмуш шароитларини яратиш учун хўжалик раҳбарларига нисбатан талабчанликни кучайтириш, ишдаги ҳар қандай салбий ҳолларга, қўшиб ёзиш ва кўзбўямачиликларга қарши муросасиз кураш олиб бориш топширилди.

Аниқ-пухта моддий-техника таъминотини йўлга қўйиш, механизмлар ва транспорт воситаларининг авариясиз ишлашини таъминлаш, бригада хўжалик ҳисобини кенг жорий этиш таклиф қилинди.

Объектларни лойиҳа-смета ҳужжатлари, ер участкалари, ускуна ва махсус материаллар билан ўз вақтида таъминлаш, ишлатувчи ходимларни ўз вақтида тайёрлаш муҳим аҳамият касб этади. Капитал маблағларнинг жамланиши устидан, маблағларни ва пулни планда белгиланмаган объектларга сочиб юборишга йўл қўймаслик устидан контроллик кучайтирилиши лозим.

Бухоро, Навоий, Наманган областлари ва бошқа областларда зилзила оқибатларини тугатиш юзасидан қурилиш ва ремонт-тиклаш ишларининг суръатларини ҳар томонлама жадаллаштириш зарурлигига кенгашда алоҳида эътибор берилди.

Кенгаш қатнашчилари 1984 йилги капитал қурилиш планининг бажарилишини таъминлашга оид масалани муҳокама қилиш чоғида кўрилаётган чоралар тўғрисида аҳборот бердилар, мавжуд камчиликлар ва танг ҳолатларни бартараф этишга қаратилган бир қанча танқидий мулоҳаза ва таклифларни киритдилар.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари В. И. Долгихдан иборат составдаги КПСС делегацияси Умумгреция Социалистик ҳаракати (ПАСОК) раҳбарларининг таклифига биноан 9 май куни Москвадан Грециядга жўнаб кетди. Делегация ПАСОКнинг I съезди ишида қатнашади.

Аэродромда делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. Пономарев, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

* * *

Шу куниёқ делегация Афинага етиб келди. Аэродромда делегацияни ПАСОК Марказий Комитети ижроия бюросининг аъзоси, Греция жамоат ишлари министри А. Цохадзопулос, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

МОСКВАГА КЕЛДИЛАР

СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан Испания қироли Хуан Карлос I ва қиролича София расмий визит билан 10 май куни Москвага келдилар.

Аэродромда меҳмонларни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико рафиқаси билан, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР маданият министри П. Н. Демичев, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

* * *

Кремлда, Катта Кремль саройи майдонида қирол Хуан Карлос I билан қиролича Софияни КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. У. Черненко рафиқаси билан кутиб олдилар.

Кремлда кутиб олиш маросимида Н. А. Тихонов, А. А. Громико, В. В. Кузнецов, П. Н. Демичев, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

ҚАҲРАМОНЛАР ЖАСОРАТИ БАРҲАЁТ

Халқимиз Ғалаба байрамида совет жангчисининг жасоратини шарафлай туриб социалистик Ватан озодлиги ва мустақиллиги учун, Европани фашизмдан озод қилиш учун жонини қурбон қилган кишиларнинг хотирасига олдида бошини қуйи эгади.

9 май, Москва. Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрига келаётган кишиларнинг кети узилмайди. Москва гарнизони қўшинларининг колонналари саф тортиб турибди. Уруш қаҳрамонларининг набиралари бўлмиш ёш солдатларнинг чеҳралари жиддий.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов, СССР мудофаа министрининг ўринбосарлари, бошқа таниқли ҳарбий бошлиқлар совет жангчиларининг порлоқ хотирасини ҳурматлаш учун Номаълум солдат қабри ёнига келдилар.

Мотам садолари остида қабр ёнига гулчамбар қўйилади. Гулчамбарнинг қизил лентасига: «Номаълум солдатга Совет Қуролли Кучларидан, 1984 йил 9 май», сўзлари ёзилган.

Совет Иттифоқи Давлат Гимни тантанавор янграйди. Москва гарнизонининг бўлинмалари ҳалок бўлганларга ҳарбий эҳтиром кўрсатиб, Номаълум солдат қабри олдидан шаҳдам қадам ташлаб ўтади.

КПСС Москва шаҳар комитети ва Москва Совети ижроия комитети, КПСС Москва комитети ва Москва область Совети ижроия комитети номидан Ғалаба байрами кунида Номаълум солдат қабрига гулчамбарлар қўйилди.

Москвага «Қаҳрамон шаҳар» фахрий унвони берилишини нишонлаш юзасидан ўрнатилган ёдгорлик ёнига шу куни гуллар қўйилди.

Гулчамбарлар ва гуллар қўйиш маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин иштирок этди.

* * *

9 май байрами кечқурун қаҳрамон шаҳар Москва осмони ранг-баранг мушакбозлик машъаллари билан чароғон бўлди. Ватанимизнинг пойтахти шу куни умумхалқ байрамини Ғалаба салюти — тўплардан ўттиз марта ўқ узиб нишонлади.

Улуғ Ватан урушида совет халқи Ғалабасининг 39 йиллигини нишонлаб, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар Ленинград, Волгоград, Одесса, Севастополь, Новороссийск, Керчь, Тула, қаҳрамон қалъа Брест да, шунингдек Калининград, Львов, Ростов-Дон, Куйбишев, Свердловск, Новосибирск, Чита, Хабаровск, Владивосток ва Североморск шаҳарларида ҳам салют берилди.

* * *

9 май куни мамлакат фашизмга қарши курашда ҳалок бўлганлар порлоқ хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олди.

Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси орқали тантанали оҳанг садолари остида қуйидаги сўзлар янграйди:

«Ватанни ҳимоя этаётиб, ҳалок бўлган, жонажон Совет диёрининг озодлиги учун сўнгги томчи қони қолгунча душманга қарши жанг қилган, биз билан бирга Ғалаба кунигача етиб келолмаган кишиларнинг хотирасини ҳурмат билан эсга олайлик»...

Соат 19. Бир дақиқа сукунат бошланади. Телевизор экранларида Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрида алангаланиб турган мангулик машъаласини кўрамиз.

Шодиёна Ғалаба кунида совет кишилари ҳалок бўлган полкдошлари, дўстлари, ўртоқлари, қариндошлари хотирасига бошларини қуйи эгадилар. Ғаллазорлар шувуллашида, янги қурилишлар гулдуроси ва байрамнинг музаффар маршларида шу кишилар кўрсатган жасорат яшамоқда.

Қаҳрамонларга абадий шон-шарафлар бўлсин!

(ТАСС).

* * *

Совет халқи Улуғ Октябрь байроғи остида ленинчи коммунистлар партияси раҳбарлигида гитлерчи галаларни тор-мор қилди. Улуғ Ватан урушининг даҳшатли жангларида ҳалок бўлганларнинг номлари ҳеч қачон унутилмайди... Порлоқ Ғалаба байрами кунида одамлар эрта тонгдан кечгача В. И. Ленин номидаги майдонга, Парадлар хиёбонидаги Номаълум солдат қабрига, ҳарбийлар қабристонига, уруш йилларида Тошкент госпиталларида вафот этган ярадор жангчиларнинг ҳоки қўйилган Мотамсаро она ҳайкали ёнига келдилар.

Ильич ҳайкали пойи ранг-баранг гуллар билан қопланди. Номаълум солдат қабрига, социалистик Ватаннинг озодлиги ва мустақиллиги учун жонини фидо этган жангчиларнинг муқаддас қабрларига гулчамбарлар қўйилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан, Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг ҳарбий кенгашидан, Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитетидан, Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетидан, Улуғ Ватан урушининг ветеранларидан, меҳнат коллективлари ва жамоат ташкилотларидан гулдасталар ва гулчамбарлар қўйилди.

Гулдасталар ва гулчамбарлар қўйиш тантанали маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Б. Усмонхўжаев, Р. Ҳ. Абдуллаева, Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Ғ. Ҳ. Қодиров, Ю. П. Максимов, В. К. Михайлов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, В. А. Головин, У. У. Умаров, Ўзбекистон ЕСР Олий Совети Президиуми Раисининг ва республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари ҳозир бўлдилар.

* * *

9 май куни Тошкент отчопари алвон ранг байроқлар ва баҳор гулларига бурканди. Бу ерда Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган Ғалабанинг 39 йиллигига бағишланган митинг ва спорт байрами бўлиб ўтди.

Митингда сўзга чиққан ўртоқлар инсониятни фашист босқинчиларидан халос қилган кишиларнинг жасорати унутилмаслиги, уларнинг хотираси ҳамища авлодлар қалбида яшаши тўғрисида гапирдилар. Ўзбекистон меҳнаткашлари Ғалаба кунини янгиянги меҳнат зафарлари билан кутиб олиб, КПСС XXVI съезди ва партия Марказий Комитети кейинги Пленумлари қарорларини муваффақиятли амалга ошириш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирганликлари, планетада тинчликнинг таянчи Совет мамлакатининг мудофаа ва иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлаш ишига ўзларининг бутун куч, билим ва ғайратларини сарфлашлари айтиб ўтилди.

Республика физкультурачилари, Ўзбекистон ССР ДОСААФ спортчиларининг паради бўлиб ўтди. Ўз маҳорати билан совет спорти шуҳратини ошираётган спортчилар минбарлар олдидан ўтдилар. Энг кучли акробатлар, боксчилар, курашчилар, гимнастикачилар, енгил атлетикачилар ва спорт бошқа турларининг намояндалари отчопар майдонида ўз маҳоратини намойиш қилдилар. Сўнгра Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистоннинг энг яхши чавандозлари майдонга чиқиб, «Ғалаба», «Тинчлик», қаҳрамон шаҳарлар номидаги совринларни олиш учун беллашдилар. Профессионал ва ҳаваскор ижрочиларнинг концертлари мана шу баҳор байрамини безади. Очиқ саҳнада куй, қўшиқ ва рақс кечгача давом этди.

(ЎзТАГ).

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

(Бошы биринчи бетда).

Малакали ишчилар тайёрлашда ягона давлат сиёсатини амалга ошириш борасида СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг ролини кучайтириш, бу комитетга барча қув юртларида ва ишлаб чиқаришда ишчилар тайёрланиши мумкин бўлган касблар рўйхатини белгиланган тартибда аниқлаш, ҳунар таълими берадиган барча министрликлар, идоралар ва бошқа ташкилотлар учун ягона, мажбурий бўлган шу таълим мазмуни даражасини, ишчилик касбларини эгаллаётган шахсларни аттестациядан ўтказиш ва уларга малака бериш тартибини белгилаш ҳуқуқини, шунингдек, ишчиларни тайёрлашга нисбатан қўйилаётган талабларга риоя этилиши устидан контроллик қилиш ҳуқуқини бериш зарур деб топилди.

СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетига СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, ВЦСПС, СССРнинг бошқа министрликлари ва идоралари билан биргаликда 1984—1985 йилларда ўрта ҳунар-техника билим юртларида, ўрта махсус ўқув юртларида, бевосита ишлаб чиқаришда малакали ишчилар тайёрлаш учун касблар ҳамда ихтисослар рўйхатини тузиб чиқиб, тасдиқлаш топширилди.

СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетига манфаатдор министрликлар ва идоралар иштирокида 1985—1987 йилларда махсус предметлар бўйича ўқув планлари, шунингдек программаларини ишлаб чиқиш ва улар асосида ўрта ҳунар-техника билим юртлари учун янги дарсликлар тайёрлаш тавсия этилди. Ҳар бир ўқув предметининг мазмуни юксак илмий савияда ва тушунарли бўлиши таъминлансин, ҳаддан ташқари мураккаблаштирилган ва иккинчи даражали материал чиқариб ташлансин. Ўқув планлари ҳамда программаларида ҳунар-техника билим юртлари ҳамда умумий таълим мактаблари ўқувчиларига таълим бериш ва уларни тарбиялашда давомийликни, политехника йўналишини, фан-техника тараққиёт тенденциялари ва истиқболларини кўрсатиб берадиган техникавий, агрономик фанлар ва бошқа махсус фанларни янада чуқурроқ ўрганишни кучайтириш ҳам кўзда тутилсин.

Умумий ўрта таълимга нисбатан ягона талабга мувофиқ ўқувчиларнинг умумий таълим савиясини ошириш, фан асосларини пухта эгаллаб олишларини таъминлаш, ўқувчилар билимлари сифатини яхшилаш чораларини кўриш, умумий таълим предметларини ўқитишни ўрганилаётган касб билан маҳкам боғлаш ҳам тавсия этилди. Ўқувчиларнинг қизиқишларини ҳисобга олиб, факультатив ва тўгарак машғулотлари жорий этилсин, лаборатория ишлари ва мустақил ишлар кенгроқ қўлланилсин. Таълим-тарбия жараёнини педагогик жиҳатдан комплекс таъминлашга, таълимнинг ўқув-методик қўлланмалари ва дидактик воситаларини яратишга алоҳида эътибор бериш керак. Тегишли касб группалари бўйича профессионал тайёргарлик мазмунини акс эттирувчи умумий таълим предметларига доир ўқувчилар учун ўқув қўлланмалари ишлаб чиқилсин.

СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетига, министрликлар ва идораларга ўқувчиларнинг профессионал тайёргарлик даражасини ва аввало улар ишлаб чиқариш таълими савиясини ошириш таклиф этилди. Ўқувчилар таълимининг унумли меҳнат билан яна ҳам чуқурроқ ва тўлиқроқ қўшиб олиб борилишига эришилсин, қоида тариқасида база корхоналарининг буюртмаларига биноан фойдали маҳсулот ишлаб чиқаришда, мураккаб турдаги ишларни бажаришда ишлаб чиқариш таълими кенг қўлланилсин. Ўқувчиларнинг янги техника ва технологиядан, ишлаб чиқариш новаторларининг тарибасидан самарали фойдаланиш амалий кўникмалари ҳамда маҳоратни пухта эгаллаб олишлари таъминлансин. Энг яхши бригадалар ва звенолар составида ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, меҳнат ветеранлари ва тажрибали мураббийлар раҳбарлигида ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг ишлаб чиқариш таълими ва ишлаб чиқариш практикаси ўтказилсин. Ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларига ишлаб чиқариш таълими берилиши учун корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар раҳбарларининг масъулияти оширилсин.

Шу нарса белгилаб қўйилдики, ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари ишлаб чиқариш практикаси вақтида корхоналар ва ташкилотлар ходимларининг рўйхат составига киритилмайдилар. Ўрта ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига улар ишлаб чиқариш таълими ва ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган маблағнинг камида 50 процентини тўлашга рухсат берилди. Бригадалар составида ишлаб чиқариш практикасидан ўтаётган ўқувчиларга иш нормаларини ошириб адо этганлик учун ҳақ ва мукофотлар бевосита ишлаб чиқаришда тўланади.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети СССР Госплани, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети, министрликлар ва идоралар, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари зиммасига иқтисодий ва социал ривожланиш беш йиллик ҳамда йиллик планлари лойиҳаларида халқ хўжалигининг ишчи кадрларга бўлган эҳтиёжларини, айрим регионларнинг, шаҳар ва қишлоқнинг хусусиятларини ҳисобга олиб, тўлиқсиз ўрта мактабни битириб чиққан кишиларни ўрта ҳунар-техника билим юртларига қабул қилишни босқичма-босқич (келгусида тахминан икки баравар) кўпайтиришни кўзда тутиш вазифасини юкладилар.

Шу мақсадда ўрта ҳунар-техника билим юртларининг таълим-моддий базасини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш, уларнинг обрў-эътиборини ошириш, таълим-тарбия жараёнини ҳамда бўлажак ёш ишчиларнинг умумий таълим ва профессионал тайёргарлиги сифатини яхшилаш лозим. Ёшларга касб танлашни ўргатишни ташкил этишга алоҳида эътибор берилсин. Ҳунар-техника таълими органлари умумий таълим мактаблари, меҳнат коллективлари, ота-оналар билан алоқаларни кенгайтирсинлар. Базавий корхоналар ҳунар-техника ўқув юртларини ўқувчилар билан тўлдиришда актив қатнашсинлар. Ўрта ҳунар-техника билим юртларини битириб чиқувчиларнинг ўз малакасини ошириш ва ўқишни давом эттириши учун зарур шарт-шароитлар яратилсин.

СССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси давлат комитетига, СССР Телевидение ва радиоэшитириш давлат комитетига, газета ва журналларнинг редакцияларига энг яхши ҳунар-техника ўқув юртлари, педагогика коллективларининг, базавий корхоналарнинг, ҳунар-техника билим юртларини битириб чиқувчиларнинг ўз малакасини ошириш ва ўқишни давом эттириши учун зарур шарт-шароитлар яратилсин.

СССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси давлат комитетига, СССР Телевидение ва радиоэшитириш давлат комитетига, газета ва журналларнинг редакцияларига энг яхши ҳунар-техника ўқув юртлари, педагогика коллективларининг, базавий корхоналарнинг, ҳунар-техника билим юртларини битириб чиқувчиларнинг ўз малакасини ошириш ва ўқишни давом эттириши учун зарур бўлган таълим-тарбия жараёнини педагогик жиҳатдан комплекс таъминлашга, таълимнинг ўқув-методик қўлланмалари ва дидактик воситаларини яратишга алоҳида эътибор бериш керак. Тегишли касб группалари бўйича профессионал тайёргарлик мазмунини акс эттирувчи умумий таълим предметларига доир ўқувчилар учун ўқув қўлланмалари ишлаб чиқилсин.

СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетига, министрликлар ва идораларга ўқувчиларнинг профессионал тайёргарлик даражасини ва аввало улар ишлаб чиқариш таълими савиясини ошириш таклиф этилди. Ўқувчилар таълимининг унумли меҳнат билан яна ҳам чуқурроқ ва тўлиқроқ қўшиб олиб борилишига эришилсин, қоида тариқасида база корхоналарининг буюртмаларига биноан фойдали маҳсулот ишлаб чиқаришда, мураккаб турдаги ишларни бажаришда ишлаб чиқариш таълими кенг қўлланилсин. Ўқувчиларнинг янги техника ва технологиядан, ишлаб чиқариш новаторларининг тарибасидан самарали фойдаланиш амалий кўникмалари ҳамда маҳоратни пухта эгаллаб олишлари таъминлансин. Энг яхши бригадалар ва звенолар составида ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, меҳнат ветеранлари ва тажрибали мураббийлар раҳбарлигида ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг ишлаб чиқариш таълими ва ишлаб чиқариш практикаси ўтказилсин. Ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларига ишлаб чиқариш таълими берилиши учун корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар раҳбарларининг масъулияти оширилсин.

Шу нарса белгилаб қўйилдики, ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари ишлаб чиқариш практикаси вақтида корхоналар ва ташкилотлар ходимларининг рўйхат составига киритилмайдилар. Ўрта ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига улар ишлаб чиқариш таълими ва ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган маблағнинг камида 50 процентини тўлашга рухсат берилди. Бригадалар составида ишлаб чиқариш практикасидан ўтаётган ўқувчиларга иш нормаларини ошириб адо этганлик учун ҳақ ва мукофотлар бевосита ишлаб чиқаришда тўланади.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети СССР Госплани, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети, министрликлар ва идоралар, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари зиммасига иқтисодий ва социал ривожланиш беш йиллик ҳамда йиллик планлари лойиҳаларида халқ хўжалигининг ишчи кадрларга бўлган эҳтиёжларини, айрим регионларнинг, шаҳар ва қишлоқнинг хусусиятларини ҳисобга олиб, тўлиқсиз ўрта мактабни битириб чиққан кишиларни ўрта ҳунар-техника билим юртларига қабул қилишни босқичма-босқич (келгусида тахминан икки баравар) кўпайтиришни кўзда тутиш вазифасини юкладилар.

Шу мақсадда ўрта ҳунар-техника билим юртларининг таълим-моддий базасини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш, уларнинг обрў-эътиборини ошириш, таълим-тарбия жараёнини ҳамда бўлажак ёш ишчиларнинг умумий таълим ва профессионал тайёргарлиги сифатини яхшилаш лозим. Ёшларга касб танлашни ўргатишни ташкил этишга алоҳида эътибор берилсин. Ҳунар-техника таълими органлари умумий таълим мактаблари, меҳнат коллективлари, ота-оналар билан алоқаларни кенгайтирсинлар. Базавий корхоналар ҳунар-техника ўқув юртларини ўқувчилар билан тўлдиришда актив қатнашсинлар. Ўрта ҳунар-техника билим юртларини битириб чиқувчиларнинг ўз малакасини ошириш ва ўқишни давом эттириши учун зарур шарт-шароитлар яратилсин.

СССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси давлат комитетига, СССР Телевидение ва радиоэшитириш давлат комитетига, газета ва журналларнинг редакцияларига энг яхши ҳунар-техника ўқув юртлари, педагогика коллективларининг, базавий корхоналарнинг, ҳунар-техника билим юртларини битириб чиқувчиларнинг ўз малакасини ошириш ва ўқишни давом эттириши учун зарур шарт-шароитлар яратилсин.

СССР министрликлари ва идораларига, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетига ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ҳунар-техника таълими давлат комитетининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш тадбирларини амалга ошириш топширилди ва 1986—1990 йиллар учун тегишли вазифалар белгилаб берилди. Янги корхоналар ва объектларни қуриш ҳамда ишлаб турган корхона ва объектларни кенгайтириш пайтида планда кўзда тутилган ўрта ҳунар-техника билим юртларининг айни бир вақтда қурилиши амалга ошириб, уларнинг биринчи навбатда ишга туширилиши таъминлансин.

СССР министрликлари ва идораларига улуш қўшиб қатнашиш тартибида иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ҳунар-техника таълими объектларини қуриш, реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш учун капитал маблағ ва қурилиш-монтаж ишлари лимитларини топшириш практикасини кенгайтириш тавсия этилди. Уларни ишга туширишни топшириқлари халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетларига социал-маиший объектлар қурилиши планининг таркибий қисми сифатида етказилади.

Министрликлар билан идоралар корхона ва ташкилотларнинг моддий-техника таъминоти планларида ўрта ҳунар-техника билим юртлари учун замонавий асбоб-ускуналар, машиналар, механизмлар, транспорт воситалари, қишлоқ хўжалиги ва мелиорация техникаси, ўлчов, қирқув асбоблари ва бошқа асбоблар, ёнилғи-мойлаш материалларини ҳунар-техника таълими органлари ва базавий корхоналарнинг талабномаларига мувофиқ етказиб беришни кўзда тутсинлар.

Базавий корхоналар ва ташкилотларга ўрта ҳунар-техника билим юртларининг иморатлари ва асбоб-ускуналари ремонт қилинишини таъминлаш, ўқувчиларни ўргатиш учун зарур бўлган таълим цехлари ва участкалари барпо этиш, шунингдек, шу билим юртларининг устахоналари моддий-техника таъминотини амалга ошириш таклиф этилди.

Қишлоқдаги ўрта ҳунар-техника билим юртлари тармоғини янада кенгайтириш ва оқилона жойлаштиришга, агросаноат комплекси учун малакали кадрлар тайёрлашни такомиллаштиришга, шунингдек, ҳунар-техника билим юртларини битириб чиқувчиларнинг меҳнат қилишлари, яшашлари ва ҳордиқ чиқаришлари учун заур шароитларни яратишга ҳамда уларнинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида мустаҳкам ўрнашиб қолишларига иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг, СССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлигининг ва СССР Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши моддий-техника таъминоти давлат комитетининг алоҳида эътибори қаратилди. 1986—1990 йилларда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши учун кадрлар тайёрловчи ўрта ҳунар-техника билим юртларига янги таълим хўжаликларини ташкил этиш ва ишлаб турган хўжаликларни кенгайтириш учун ер участкалари, шунингдек, тракторлар, комбайнлар, автомобиллар, автобуслар, мелиорация техникаси ва станок асбоб-ускуналари аж-ратиб бериш топшириқлари белгиланди. Шу билим юртлари учун таълим хўжаликларида мелиорация ва ерларнинг ҳосилдорлигини ошириш ишларини давлат капитал маблағи ҳисобидан ўтказиш тартиби белгиланди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети ва СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги билан келишиб, 1985 йилдан бошлаб қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг асосий ихтисослари бўйича ҳунар-техника ўқув юртларида малакали ишчи кадрлар тайёрлашни планлаштириш топширилди.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши учун кадрлар тайёрловчи ўрта ҳунар-техника билим юртларининг ходимларига якка тартибда уй-жой қуриш мақсадида уйларнинг йиғма конструкцияларини, бинокорлик материаллари ва асбоб-ускуналарини сотиб олишда қўшимча имтиёзлар белгиланди.

Таълим хўжаликларига ўзлари етиштирган гўшт, сут, тухум ва бошқа маҳсулотларни шу билим юртларининг ходимларига давлат чакана нархлари билан сотишларига ижозат берилди.

Совхозларга, бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарига ўрта ҳунар-техника билим юртларини битириб чиқиб, хўжаликда доимий ишлаш учун қабул этилган ходимларга ўз рўзғорини тиклаб олиш учун 500 сўм миқдорида бир йўла нафақа беришга ижозат этилди ва колхозларга ҳам шундай қилиш тавсия этилди. 3 йилдан камроқ ишлаган ва ўз хоҳиши билан (узрли сабабларсиз) ишдан бўшаган ёки меҳнат интизомини бузганлиги учун ишдан бўшатилган кишилар ўзлари олган нафақани тўла-тўкис қайтариб беришга мажбурдирлар.

Ота-онасидан алоҳида яшовчи ўрта ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига 1986 йилдан бошлаб интернат-мактабларнинг ўқувчилари учун белгиланган овқатланиш харажатлари нормалари жорий этилади.

СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетига ва иттифоқдош республикаларнинг ҳунар-техника таълими органларига министрликлар ва идоралар билан, корхоналар, қурилишлар, совхозлар ва колхозларнинг раҳбарлари билан биргаликда ишлаб чиқариш мутахассисларини, ёшларнинг мураббийларини, меҳнат ветеранлари ва илғорларини ўрта ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари билан ишлашга кенг жалб этиш, ҳунар-техника ўқув юртларига ишлаб чиқариш таълими мастерлари бўлиб ишлашга ўтаётган юқори малакали ишчиларнинг ташаббусини рағбатлантириш тавсия қилинди. Бутуниттифоқ ҳунар-техника таълими раҳбар ходимлари ва мутахассислари малакасини ошириш институтида, республикалардаги инженер-педагог ходимлар малакасини ошириш институтлари ва уларнинг филиалларида ишлаб чиқариш таълими мастери лавозимида ишлаш учун билим юртига ўтган кишиларни қайта тайёрлаш ташкил этилсин. Шу ўқув юртлари тингловчиларининг бутун диққат-эътибори педагогика ва психологияни ўрганишга, ишлаб чиқариш тармоқларининг замонавий ютуқларини, ўқувчиларга ишлаб чиқариш таълими ва тарбияси бериш методикасини эгаллашга қаратилсин.

СССР Педагогика фанлари академиясига, СССР Маориф министрлигига, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетига, министрликлар ва идораларга ҳунар техника таълими актуал проблемаларига оид илмий тадқиқотларнинг самарадорлигини ошириш таклиф қилинди. СССР Педагогика фанлари академиясининг ҳунар-техника таълими педагогикаси ва психологияси бўлимини янада ривожлантириш тадбирлари амалга оширилсин.

СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетига ҳунар-техника таълими системасига раҳбарлик қилиш усуллби ва методларини такомиллаштириш, ҳунар мактаби олдига қўйилган вазифаларни бажаришда кадрларнинг масъулияти, ташаббуси ва ишчанлигини ошириш тадбирларини кўриш таклиф қилинди.

Ҳунар-техника ўқув юртларини бошқариш ва айниқса, ўрта ҳунар-техника билим юртларидаги ташкилий-педагогика ишини такомиллаштириш, инженер-педагог ходимларнинг меҳнатини илмий ташкил этиш, назарий ва ишлаб чиқариш таълими устидан контроллик қилиш масалаларига эътибор кучайтирилсин.

СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетига СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети ҳамда ВЦСПС билан биргаликда ўрта ҳунар-техника билим юрти тўғрисидаги ва ўрта ҳунар-техника билим юртининг базавий корхонаси (бирлашма, ташкилот) тўғрисидаги Низомни 3 ой муддат ичида ишлаб чиқиб, СССР Министрлар Совети тасдиғига киритиш топширилди.

Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетларига тўлиқсиз ўрта ва ўрта умумий таълим мактабларини битириб чиқувчиларни тақсимлашнинг ҳар йилги ягона планларини ишлаб чиқиш чоғида (касб танлашга ўргатиш тадбирларини эътиборга олиб), ўрта ҳунар-техника билим юртларига қабул қилишнинг тасдиқланган планларига мувофиқ уларни ўқувчилар билан тўлдиришни кўзда тутиш топширилди. Шу планларнинг бажарилиши устидан контроллик қилинсин. Ҳунар-техника таълими объектлари қурилишининг боришига ва уларнинг янги ўқув йили бошлангунча ўз вақтида ишга туширилишига самарали таъсир ўтказилсин. Билим юртларини кадрлар билан мустаҳкамлашда ёрдам берилсин, ҳунар-техника ўқув юртлари ходимларининг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш ҳақида ғамхўрлик қилинсин, уларга биринчи навбатда турар жой берилсин. Ўқувчиларга таълим-тарбия бериш ва уларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш сифатини яхшилашга, ўрта ҳунар-техника билим юртларини битириб чиққан кишиларнинг ишлаб чиқаришда мустаҳкам ўрнашиб қолишига эришилсин.

Касаба союзлари Марказий Комитетлари ва Советларига, базавий корхоналарнинг меҳнат коллективларига малакали кадрлар тайёрлаш ва тарбиялаш сифатини оширишда актив қатнашиш, ҳунар-техника билим юртларини битириб чиққан кишиларни олган ихтисоси ва малакасига қатъий мувофиқ равишда ишга жойлаштириш ва улардан фойдаланиш устидан контролликни кучайтириш, ўқувчилар ва инженер-педагог ходимлар коллективларида социалистик мусобақанинг ташкил этилишини такомиллаштириш тавсия қилинди. Иқтисодий ва социал ривожланиш планларида, коллектив шартномаларда ҳунар-техника ўқув юртларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, ўқувчиларнинг ўқиш, меҳнат қилиш, яшаш, дам олиш ва сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш шароитларини яхшилаш, уларни техникавий ва бадиий ижодкорликка кўпроқ қизиқтириш тадбирлари кўзда тутилсин.

Социал жиҳатдан актив меҳнатчиларни вояга етказишда, уларни ишчилар синфининг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари руҳида тарбиялашда ўқувчилар касаба союз ташкилотларининг ролини ошириш зарурлиги уқтириб ўтилди.

ВЛКСМ Марказий Комитетига, иттифоқдош республикалар ЛКСМ Марказий Комитетларига, ўлка ва область комсомол комитетларига ҳунар-техника ўқув юртларига оталиқни кучайтириш, ўқувчиларга амалий ёрдам бериш таклиф қилинди. Ўқувчиларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялашда актив иштирок этиш, уларни юксак ахлоқий фазилатлар руҳида вояга етказиш учун, ўқув натижалари, ўқув ва меҳнат интизомига риоя этиш учун ўқувчилар комсомол ташкилотларининг масъулияти оширилсин.

Қарорда шу нарса таъкидлаб ўтилдики, иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари ҳунар-техника таълими системасининг обрў-эътиборини ҳар томонлама оширишлари, малакали ишчилар тайёрлашни кенгайтириш ва такомиллаштириш, уларни коммунистик руҳда тарбиялаш юзасидан министрликлар ва идораларнинг, базавий корхоналарнинг, ҳунар-техника таълими органлари ва ўрта ҳунар-техника билим юртларининг фаолияти устидан контролликни кучайтиришлари; билим юртларининг бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни яхшилашлари, уларни таълим-тарбия иши тажрибасига эга бўлган коммунистлар билан мустаҳкамлашлари, ишлаб чиқариш таълими мастерлари ва ижтимоий фанлар муаллимлари ўртасида партия аъзоларини кўпайтиришга алоҳида эътибор беришлари лозим.

СИРДАРЁ. Янгиердаги В. И. Ленин номли қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинатининг арматура заводи коллективи катта ҳажмли арматура каркаслари ишлаб чиқариш технологиясини муваффақиятли ўзлаштирди. Корхона аҳли Тошкент мотор заводи қурилиши учун дастлабки 50 та янги маҳсулот жўнатди. Йил охиригача улар яна 340 та ана шундай каркаслар тайёрлаш мажбуриятини олишган.

Суратда: корхонанинг илғор ишчиси, бешинчи разрядли станоксоз Валентина Бочарова. У айни кунларда йилнинг иккинчи ярми ҳисобига маҳсулот топширмоқда.

В. Втюрин фотоси (ЎзТАГ).

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

ҚУРУВЧИЛАР ШИЖОАТИ

Қурилаётган «Андижанкабель» заводида ускуналарни монтаж қилиш ишлари деярли бир ой илгари бошланди. «Промэнергомонтаж» бош қармасидан Владимир Артюхин бошлиқ участка коллективи завод ремонт-механика цехида дастлабки дастгоҳларни ўрнатишга киришди. «Узэлектромонтаж» трестидан Юрий Беккер бошчилигидаги бригада электр линияларини созлаш ишлари билан шуғулланаётир. «Андижангидрострой» бошқармасидан Фозил Фоизов бошлиқ коллектив эса водопровод ва канализация ишларини тезлатишга ёрдам бермоқда.

Заводнинг ремонт-механика цехи биринчи бўлиб ишга туширилди. Унинг ишга туширилиши асосий ишлаб чиқариш корпусида ускуналарни монтаж қилишларни тезлатишга ёрдам бермоқда.

«Андижангидрострой» трести коллективлари ҳамда унинг пудратчи ташкилотлари «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли бу корхонанинг биринчи навбатини Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейига фойдаланишга топширишга қарор қилдилар.

ГАЗ ДАРЁЛАРИ

«Средазнефтегазстрой» трестининг коллективлари янги 81 километрли Пахтакор — Янгиер газопроводи линиясида труба ётқизиш ишларини тугалладилар. Эндиликда мутахассислар бу линияни синовдан ўтказишга киришдилар. Унинг 30 километрли участкаси синаб кўрилди. Қурувчилар янги газопровод тармоғини тез кунларда планда белгиланганидан анча олдин фойдаланишга топширишга бел боғлашган.

СИФАТ БЕЛГИСИ БИЛАН

Қўқондаги «Электромаш» заводи коллективи ўзининг янги маҳсулоти «СФОЦ—60» қурилмаларини Сифат белгиси учун тайёрладилар. Унинг дастлабки туркуми Қизил Ўрда машина станциясида синовдан ўтказилмоқда. Шундан сўнг улар кўплаб ишлаб чиқарила бошлайди. Янги қурилма ишлатиш учун ғоятда қулай бўлиб, асосан бройлер фабрикаларини ишлатишда қўлланилади.

ҲАМИША ХАЛҚ БИЛАН БИРГА

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. У. Черненконинг 1984 йил 29 апрель куни Москвадаги «Серп и Молот» металлургия заводи ишчилари билан учрашувда сўзлаган нутқи алоҳида китобча қилиб чиқарилди.

Ўртоқ К. У. Черненконинг корхона ишчилари билан учрашуви тўғрисидаги ахборот ҳам эълон қилинган.

Китобча Сиёсий адабиёт нашриётида кўплаб нусхада чиқди. (ТАСС).

Депутат ва ҳаёт

ТАДБИРКОРЛИК САМАРАСИ

Эгамбердининг ёшлик чоғлари Арабхона қишлоғида ўтган. У ўша вақтда ерга меҳр қўйган эди: ер чопди, экин суғорди, пахта терди. Қишлоқ мактабини тугатгандан сўнг Самарқанд қишлоқ хўжалик институтининг зооветеринария факультетида ўқиди.

У институтни битириб, колхозга қайтганда сутчилик фермаси оқсаб қолган эди. Правление унга катта ишонч билдириб, зоотехник қилиб тайинлади. Ёш мутахассис бутун билимини чорвачиликни оёққа турғазишга сарфлади. Наслчиликка эътиборни кучайтирди, озуқа базасини мустаҳкамлаш учун резерваларни ишга солишда кўмаклашди. Чорвадорларнинг моддий манфаатдорларини оширилди. Натижада чорвачилик колхознинг рентабелли соҳасига айланди.

Чорвачилик яхши ривожланиб, Пастдарғом районидаги Калинин номли колхоз тилга тушиб қолди. Лекин пахтачилик оқсай бошлади. Ҳар гектардан олинадиган ҳосил 16 центнерга тушиб кетди. Район партия комитети коммунистлар билан маслаҳатлашиб, бу вақтга келиб анча тажриба тўплаган, қишлоқ Советининг депутати сифатида наказларнинг тўла-тўкис бажарилишига эришган Эгамберди Турдиқуловни правление раислигига тавсия қилди. Колхозчилар яқдиллик билан бу таклифни маъқулладилар.

Бу воқеа 1975 йилда бўлган эди. Янги раис тажрибакорлар маслаҳатига таянди. Далада меҳнат қилувчиларга ғамхўрликни кучайтирди. Бир йил ичида ҳосилдорлик 8 центнер ошди. Лекин бу на раисни, на колхозчиларни қониқтирарди. Келгуси йили 30 центнердан хирмон кўтарилди. 1983 йил пахтачилик учун ғоят оғир келди. Лекин кузнинг саховати билан колхозчилар яна зафар қучдилар. Ҳосилдорлик 40 центнердан камаймади. Колхозчилар меҳнатига яхши ҳақ тўланди.

Область Советининг депутати Э. Турдиқулов хўжаликка мойирлик билан раҳбарлик қилиб келмоқда. Колхозчилар ўз депутатлари олдига янги-янги наказлар билан келмоқдалар. У, ана шу наказларни бажара бориб, қишлоқда турмуш маданиятини юксалтиришга кўп куч сарфлаяпти. Кейинги саккиз йил ичида деярли ҳамма колхозчилар планли қурилган уйларга кўчиб ўтишди. Колхознинг барча бригадалари, фермалари, жамоат бинолари телефонлаштирилди. Арабхона қишлоғининг ўзида 35 километр йўлга асфальт ётқизилди. Касалхона, ҳаммом, 3 та кутубхона, болалар боғчалари мунтазам ишлаб турибди. Ўтган йили 450 хонадон табиий газ билан таъминланди. 600 хонадонга водопровод суви келтирилди.

—Сайловчиларнинг наказларини бажариш учун 1984 йилда 1 миллион сўмлик қурилиш ва ободончилик ишларини амалга оширишимиз керак,— дейди жонкуяр депутат. —Шу йилнинг ўзида 2 та доимий болалар боғчаси, 2 та бригаданинг аъзолари учун далв шийпонк қурилиб, ишга туширилади. 300 хонадонга табиий газ киритилади. 700 хонадон водопровод суви билан таъминланади. Яна энг муҳим ишларимизда бири смета қиймати 180 минг сўмлик маиший хизмат уйини қуриб битказишдир.

Арабхона қишлоғи йил сайин обод бўлиб, шаҳар тусини олиб бормоқда. Колхозчилар эса турмушлари фаровон бўлиб бораётганлигига жавобан янада зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Жамоат ишларидан ҳатто кексалар, ветеранлар ҳам четда қолмаётирлар. Бундан уч йил аввал Эгамбердининг ташаббуси билан барпо қилинган 35 гектарли боғ паравришини Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари ўз зиммаларига олишган. Бу йил боғдан мўл ҳосил олиш кутилмоқда.

Депутатнинг фикри-зикри—халқ наказини шараф билан бажаришда. Бунинг учун бу йил ҳосилдорлик 45 центнерга етказилиши керак. Гўшт, сут, тухум, мева, пилла етиштириш янада кўпаяди. Машъал колхоз аъзолари депутат Э. Турдиқулов бошчилигида юксак чўққиларни кўзламоқдалар.

Б. ИМОМОВ.

ХИМИКЛАР—ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА

САМАРҚАНД, 10 май. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда химикларнинг «Металл бета-дикетонларининг тузилиши, хоссалари ва қўлланиши» проблемасига бағишланган Бутуниттифоқ семинари ўз ишини тугатди. СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Б. Ф. Мясоедов семинар якунларини шарҳлаб, бундай деди:

— Бета-дикетонлар — кислота ва асослардан осонгина синтез бўладиган органик бирикмалардир. Улар ҳамма металлар билан маҳкам бирика олади, бензин, керосинда яхши эрийди ва паст температурада тезда бўғланиб кетади. Ана шу хоссалар кўпгина химиявий технологик вазифаларни ҳал этишда бета-дикетонлардан фойдаланиш имконини беради. Масалан, микроэлектроникада металл ва оксид плёнкалар ҳосил қилишда — электрон ҳисоблаш машиналарининг элементларини яратиш ёки магнит лента тайёрлашда ишлатилади. Бета-дикетонлар магнит лента ишлаб чиқариш янада содда ва арзон технологиясини яратишда ёрдам берди. Бу технологиянинг йиллик иқтисодий самараси 500 минг сўмга боради. Бета-дикетонлар Москва енгил саноат технология институтининг олимларига емирувчи муҳитга бардош берадиган янги газмол вужудга келтиришларига имкон яратди.

Самарқанд давлат университети олимларининг ечимлари саноат оқиндаги сувини назорат этиб туришни яхшилашга, оқиндаги таркибидаги турли аралашмалар миқдорини тез ва аниқ белгилашга имкон беради. Улар ўз тавсияларини шаҳардаги бир қанча саноат корхоналарига топширдилар. Бета-дикетон ишлатиладиган соҳалар муттасил кўпайиб бораётганлиги семинардаги докладлар ва илмий ахборотларда айтиб ўтилди.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ВИЗИТИ

ЛОМЕ, 9 май. (ТАСС мухбири). Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг раиси, СССР Олий Советининг депутати, ВЦСПС Президиумининг аъзоси Н. М. Маҳмудова бошчилигида ВЦСПС делегациясининг Того республикасига қилган визити тугади.

Делегация Тогода бўлган вақтида Того касаба союзларининг иши билан танишди, Того меҳнаткашлар миллий конфедерацияси (ТММК)нинг бош секретари Нанбог Барнабо томонидан қабул қилинди. ТММК миллий секретариатининг аъзолари билан учрашди.

А. ПРОСВЕТОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми соғлиқни сақлаш системасида кўп йил самарали ишлаганлиги учун Ўрта Осиё медицина педиатрия институтининг кафедра мудири ўртоқ Босит Алиевич Охунжоновни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми адабиёт соҳасидаги хизматлари учун ёзувчи Андрей Владимирович Станишевскийни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

СЕССИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ НАШР ЭТИЛДИ

Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Совети биринчи сессиясининг материаллари алоҳида китобча қилиб нашр этилди. Китобчага КПСС Марказий Комитети Бош секретари К. У. Черненко СССР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайланганлиги тўғрисидаги ҳужжатлар киритилди.

Китобчада ўртоқ Н. А. Тихонов СССР Министрлар Советининг келгусидаги фаолияти тўғрисида СССР Министрлар Совети номидан берган баёнот, шунингдек умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг асосий йўналишлари тўғрисидаги материаллар эълон қилинган.

Китобчада ўртоқ К. У. Черненконинг СССР Олий Совети Президиумининг 1984 йил 13 апрелдаги мажлисида сўзлаган нутқи бер

КПСС Марказий Комитети апрель Пленуми қарорларини амалга оширамиз

ПАХТАКОРЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ ВАЗИФАЛАРИ

Холбуви РУСТАМОВА,
Жиззах область Пахтакор районидаги Ульянов номли совхоз пахтачилик бригадаси бошлиғи

Барча совет кишилари каби, биз, чўлқуварлар ҳам КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил апрель Пленуми қарорларини зўр кўтаринки руҳ билан кутиб олдик. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг нутқидан келиб чиқадиган йўл-йўриқларни ўз ишимиз учун жанговар программа сифатида қабул қилдик. Шу кунларда ғўза парваришини кучайтириш билан мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратмоқдамиз.

Районимиз бўйича бу йил 53.500 тонна, совхозимиз бўйича эса 6.000 тонна «оқ олтин» тайёрлаймиз. Шу кунларда хўжалигимиз далаларида меҳнат жўшқинлиги авж олмоқда.

Пахтакор деҳқонларнинг бугунги вазифалари нималардан иборат? Кўп жойларда биринчи комплекс ғўза парвариши тугалланди. Қийғос униб чиққан ғўзаларнинг ҳозирги ҳолати тупроқ қатламини юмшоқ ҳолда сақлашни талаб этяпти. Ўсимлик ривожланаётган кезда бунинг аҳамияти катта. Тупроқ қатлами нечоғли юмшоқ бўлса, ўсимлик шунча чуқур илдиз отади. Бўйига ўсиши ҳам тезлашади. Илдизлар чуқур қатламдаги озуқа моддалардан яхши баҳраманд бўлади.

Тупроқ қатламини юмшатиш учун чопиқ тракторларининг қувватидан тўла фойдаланмоғимиз керак. Лекин бу кифоя қилмайди. Чунки культиваторларнинг ишчи органлари ёш ниҳолларнинг бўғизига қадар юмшата олмайди. Шунинг учун кетмон чопиғи ҳам қилиш керак. Токи, эгат ораларидан ташқари пушталар ҳам майин ҳолда бўлсин. Бундай қилишнинг яна бир аҳамияти шундаки, майин тупроқ қатламига қуёш нури, ҳаво ва ёруғлик яхши сингади. Фойдали бактериялар фаолияти кучаяди.

Механизаторларимиз, чопиқчиларимиз ҳалол меҳнат қиляптилар. Кунлик графикларни ортиғи билан бажаряптилар. Лекин камчиликлар ҳам йўқ эмас. Айрим жойларда кат, таларнинг четлари, суғориш иншоотларининг қирғоқлари, уватларга туташ қаторлар, дарахтларнинг остидаги ниҳоллар парваришига етарли эътибор берилмаяпти. Ҳосил ҳар туп ғўзадан олинади. Шундай экан, ўшандай жойлардаги ғўзаларни «ўғайламаслигимиз» керак. Ҳар туп ғўза деҳқон меҳрига қонсин. Шунда серҳосил бўлади.

Қатқалоқ ёш ниҳолларнинг душманидир. У ўсимликнинг ҳосилга киришини ҳам кечиктиради. Кейинги пайтларда республикамизнинг турли жойларида ёғингарчиликлар бўлиб турибди. Қатқалоқ пайдо бўляпти. Бутун куч, техника воситалари, ички ресурсларни уни тўла тугатишга, қайта пайдо бўлишига йўл қўймасликка қаратмоғимиз лозим. Қатқалоқ-қа қарши курашда мутахассисларнинг қимматли маслаҳатларини тўла амалга ошириш талаб этилади.

Ҳамма жойда ниҳоллар текис кўкариб чиқди ва кун сайин ўсяпти. Ёғингарчиликлар пахтакорларга қўшимча меҳнат туғдирганини ҳам айтиб ўтиш керак. Ғўза ниҳоллари билан бир қаторда бегона ўтлар ҳам кўпайиб кетди. Кўп йиллик тажриба шуни кўрсатадики, бегона ўтлар ерга солинган минерал ва органик ўғитларнинг ярмидан кўпроғини ўзлаштиради. Ёш ғўза ниҳолларига нисбатан жуда тез ўсади. Пайкалларга таралган сувни ҳам ҳаддан ташқари ўзлаштиради ва буғлатади. Хулоса шуки, биринчи комплекс парвариш тугалланган карталарда ҳам, иккинчиси қизғин давом эттирилаётган карталарда ҳам бегона ўтларни илдизи билан бутунлай йўқотмоғимиз шарт.

Иккинчи комплекс парвариш даврида бегона ўтларни тўла тугатган деҳқонлар ундан кейинги парваришнинг энг қулай агротехника муддатларида ўтказилишига пухта замин яратади. Бундай дейилишининг боиси шундаки, иккинчи комплекс парваришнинг охири ва учинчи парваришнинг бошланғич даврига кирилганда дала меҳнатчиларининг катта қисми ипак қурти парвариши билан банд бўлиб қолади. Оқибатда вақтида йўқотилмаган бегона ўтларнинг илдизи бақувватлашиб, ғўзаларни қисиб қўяди. Кейинчалик уни батамом йўқотиш қийинлашади. Бегона ўтлар билан бирга ғўза туплари ҳам юлиниб кетади. Шу кунларда имкониятлардан тўла фойдаланиб, кунлик графикларнинг ортиғи билан бажарилишини таъминламоғимиз керак. Сифат комиссияларининг аъзолари ҳар бир картани синчковлик билан кўздан кечириб, бажарилган ишларга ҳаққоний баҳо беришлари лозим.

Ҳозир ғўзаларнинг ривожланишини уч туркумга бўлиш мумкин. Биринчи туркумга кирадиган пайкалларда кўчатлар сони бут. Ниҳоллар барқ уриб ўсяпти. Бегона ўтлар тўла тугатилган. Тупроқ қатлами ўсимликнинг минозига мос келадиган ҳолатда сақланяпти. Айни кезда парвариш авж олдирилмоқда. Иккинчи туркумга мансуб пайкалларда ғўзаларнинг ривожига қатқалоқ, бегона ўтлар салбий таъсир кўрсатяпти. Ўсимликнинг минерал ва органик ўғитларга бўлган эҳтиёжи яққол сезиляпти. Учинчи туркум пайкаллардаги ғўзаларнинг авжи паст. Бунга сабаб шуки, уларнинг соғлом ўсиши учун зарур шароитлар яратилмаган. Айрим жойларда ҳамон ягананинг тугалланмаганлиги ташвишли ҳолдир.

Ғўза парваришни бошқа экинлардан кўпроқ талаб қилади. Парвариш энг яхши агротехника муддатларида сифатли қилиб ўтказилсагина кутилган натижага эришилади. Демоқчимизки, биринчи ва иккинчи туркумга мансуб карталарда комплекс парваришни кучайтириш билан бирга учинчи туркумдаги пайкалларга табақалаб яна бир марта комплекс ишлов бериш керак. Шундай пайкалларни мутахассислар бободеҳқонлар билан ҳамкорликда аниқ белгилаб чиқишлари, таъсирчан чоралар белгилашлари лозим. Шундай майдонларга зарбдор кучлар ташланиши талаб этилади. Шу мақсадда ҳар бир хўжаликда иккинчи даражали ишлар билан банд бўлган колхозчилар, совхозларнинг ишчиларидан зарбдор бригадалар тузилса, уларга аниқ топшириқлар берилса, ижроси текшириб борилса, мақсадга мувофиқ бўларди.

Биз яна бир муҳим масалага тўхталиб ўтмоқчимиз. Гап органик ўғитларнинг аҳамияти ва ундан фойдаланиш ҳақида боради. Республикамизнинг донгдор пахтакорлари сурхондарёлик Ҳасан Мухторов, Холмўмин Сафаров, самарқандлик Бойтўра Кўмаков, Мели Назаров, қашқадарёлик Маҳкамой Ҳазратқулова, Адолат Носирова, хоразмлик Салой Худойқулиев, қорақалпоғистонлик Жамила Бекжонова ва бошқа миришкор деҳқонлар бошчилик қилаётган бригадаларда йилига ҳар гектар ердан 60-70 центнергача «оқ олтин» хирмони кўтарилаётганини эшитиб ҳаваслaняпмиз. Бунинг сабаби — мазкур бригадаларда ҳар гектар ер ҳисобига 35-40 тонна органик ўғитлар солинади.

Органик ўғитлар тупроқни ҳамиша майин ҳолда сақлайди. Сувнинг бугланишини кескин камайтиради. Ғўзалар ана шундай ўғитларга жуда муҳтож бўлиб турибди. Бизнингча, ҳозир ҳар гектар ер ҳисобига камида 12-15 тонна органик ўғитлар солиниши керак. Қолган қисми эса кейинги парваришларда берилади. Лекин яхши тайёрланмаган гўнг, қўй қийи, паррандаларнинг чиқиндиси ва бошқа органик ўғитлар бегона ўтларни кўпайтириб юборишини унутмаслик лозим.

Барча баравар бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилса, ғўза парваришида юз берган қолоқликни тез фурсатда тугатишимиз мумкин. Бунинг учун меҳнат интизомини ҳар қачонгидан кучайтирмоғимиз, социалистик мусобақани авж олдирмоғимиз, ғўза парваришида янги марраларни эгалламоғимиз керак. Вазият шуни тақозо этяпти. Пахтакорлик бурчимиз шунга чорлаяпти.

Биз бригадамиз бўйича 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 60 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейини шодиёна кутиб оламиз.

Мафкуравий кураш жабҳаларида

ОЗОД ШАРҚНИНГ КЎРКИ

Халқаро майдонда мафкуравий кураш ниҳоятда кескин тус олган ҳозирги шароитда империалистик доиралар социалистик тузумни йўқ қилиб ташлаш ниятида эканликларини яширмаётирлар. КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленумида қайд қилинганидек, ер юзидаги миллиард-миллиард кишиларнинг онги ва қалби учун кураш бормоқда. Инсониятнинг келажаги эса мана шу идеологик курашнинг қандай натижа билан тугашига боғлиқ бўлади.

Империалистик пропаганда Коммунистик партия ва унинг ғояларига қарши қаратилган антисоветизмни авж пардаларда олиб бормоқда. Реакцион Ғарб матбуоти Совет Иттифоқи ҳақида ёлғон-яшиқларга тўла мақолалар, китоблар, «илмий тадқиқотлари» чоп этмоқда. Уларнинг мақсади коммунизм ғояларини, аввало совет халқи турмуш тарзини сохталаштириш йўли билан иложи борича бадном қилишга, империализм кишанларини парчалаб ташлаб, эндиликда мустақилликка эришган ва социалистик қурилиш йўлини танлаб ривожланаётган Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари олдида ёмон отлиққа чиқаришга қаратилгандир.

Буржуа сохтакорларининг нотўғри талқин қиладиган мавзуларидан бири Ўрта Осиё республикаларида Совет ҳокимияти даврида хотин-қизларни озод қилиш масаласининг ижобий ҳал этилишидир. Америка, Англия, Германия Федератив Республикаси ва бошқа йирик империалистик мамлакатларнинг матбуотида сўнгги йилларда ушбу мавзудаги мақолалар тез-тез пайдо бўла бошлади.

Мафкуравий душманлар Совет Шарқи хотин-қизларининг ҳаётини сохталаштиришда ҳеч нарсадан тап тортмайдилар. Масалан, ғарбий германиялик «советшунос» Х. Лили ҳеч қандай асоссиз «Совет Иттифоқининг мусулмонлар яшайдиган қисмида (**жумладан, Ўрта Осиёда — М. З.**) аёллар ижтимоий ҳаётда, таълим олишда ва меҳнатда етарли даражада иштирок этмайдилар», — деб даъво қилади. Унинг фикрича, гўё бу региондаги маҳаллий халқларнинг яшаш тарзи ва тушунчаси ҳали ҳам асосан «патриархал даражада» эмиш. Бу жаноб-нинг ёзишича, Ўрта Осиё республикаларида ишлаб чиқаришда қатнашаётган аёллар бутун СССРдаги ишчиларнинг умумий сонига нисбатан «ачачина паст» эмиш.

Лекин бизнинг ҳаётимиздаги реал фактлар бу даъвони бутунлай рад этади. Маълумки, республикамиз халқ хўжалиги барча тармоқларидаги ходимларнинг каттагина қисми хотин-қизлардан иборат. Бугунги кунда хотин-қизлар Ўзбекистон ишчи ва хизматчиларининг 43 процентини, колхозчилар орасида — 50 процентни, маориф ва соғлиқни сақлаш соҳасида 70 дан ортиқ процентни ташкил этади. Фаннинг турли соҳалари, шу жумладан математика, физика, химия, техника, биология, астрономия, медицина ва бошқа соҳалар бўйича олимларнинг сони йилдан-йилга ошмоқда. Ўзбекистоннинг илмий ходимлари орасида 12 мингдан ортиқ хотин-қиз бор. Улардан 112 киши фан доктори, 3368 нафари фан кандидатидир. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари Мелихон Охунова, Раҳима Аминова, Машҳура Авлоний, фан докторлари Саболҳат Азимжонова, Раъно Убайдуллаева, Ҳабиба Икромова, Муҳаррам Қодирова, Санъат Азизова, Сталина Солиҳова, Муҳтарам Содиқова ва бошқа қатор олимларнинг илмий асарлари мамлакатимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам маълум.

«Совет хотин- қизлари халқимиз ижодкорлик меҳнатининг тўла ҳуқуқли қатнашчиларидир, мамлакат моддий ва маънавий бойликларининг бунёдкоридир... Экономикани ривожлантириш, фан ва техникани янада тараққий эттириш кўп жиҳатдан хотин-қизларнинг омилкорлигига, куч- ғайратига, истеъдодига, касб маҳоратига боғлиқ», дейилади КПСС Марказий Комитетининг совет хотин-қизларига йўллаган табрикномасида. Совет хотин-қизларининг ижтимоий ишлаб чиқаришда юксак даражада актив қатнашувига асосий сабаб фақат моддий эҳтиёжларгина эмас, балки кўпроқ хотин-қизларнинг ўзлари олган умумий ва махсус маълумотларни ишга солишга, коллективда бўлишга, ўз мамлакатининг бахт-саодати йўлидаги меҳнатда фаол қатнашишга интилишларидир.

Буржуа «советшуноси» Х. Лили бизнинг совет воқелигимизга ўзининг сохтакорлик мавқеидан назар ташлар экан, Совет Иттифоқининг Ўрта Осиё республикаларида «икки авлод умри давомида аёлларнинг анъанавий тенгсизлигини тугатиш эришиб бўлмайдиган орзудир», —деб каромат қилади ва реал фактлар ҳақида лом-мим демасдан, ўз ўқувчиларини Советлар ҳокимияти даврида ҳам Ўрта Осиёда хотин- қизларнинг тенгсизлиги гўё давом этаётганлигига ишонтиришга уринади. Лекин «ойни этак билан ёпиб бўлмаганидек», ҳаққоний совет воқелигимизда юз берган буюк иқтисодий, социал ва маданий ўзгаришларни ҳам дунё халқлари назаридан яшириб бўлмайди. Республикамизга ҳар йили ташриф буюраётган минглаб чет эллик меҳмонлар ва туристлар ўтмишда забун бўлган ўзбек хотин-қизларининг бугунги кунда озод, эркин, тенг ҳуқуқли ва бахтиёр ҳаёт кечираётганликларининг гувоҳи бўлмоқдалар. Ўзбек хотин-қизларининг ўқимишли, маданиятли, ўз касбларининг моҳир усталари эканликларини, саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданият, маориф, соғлиқни сақлаш ва бошқа соҳаларда ижтимоий фойдали меҳнатда фаол иштирок этаётганликларини ўз кўзлари билан кўрмоқдалар ва бунга ишонч ҳосил қилмоқдалар.

Ўзбекистонда хотин-қизлар масаласини ҳал қилиш борасида Коммунистик партиянинг тарихий тажрибаси партиянинг улкан ташкилотчилик кучига эга эканлигини, унинг сиёсатининг нақадар тадбиркорлигини, аҳолининг энг ҳуқуқсиз қисмини — Шарқ хотин- қизларини озодликка чиқаришга қаратилган ҳаракатининг тезкорлигини кўрсатади.

Ўзбек хотин-қизларининг тенгҳуқуқлиги учун курашда ҳал қилувчи босқич бўлган «Ҳужум» ҳаракатининг мафкуравий душманларимиз томонидан нотўғри талқин қилиниши ҳам кишини ҳайратга солади. Минглаб хотин-қизларни янги ҳаёт қуриш ишига жалб қилишни таъминлаган «Ҳужум» босқичига тегишли тарихий фактларни инкор қилган ҳолда, америкалик «советшунос» Г. Мэссел ақл бовар қилмайдиган нарсаларни ёзади. Унинг таъбирича, хотин-қизларни озод қилиш иши, айниқса «Ҳужум», бутунлай қутилмаган натижага яъни хотин-қизларни «оила ва никоҳ занжиридан оммавий равишда озодликка чиқарилиши», «уларда ҳунар бўлмаганлиги сабабли», совет тузуми учун улар «оғир иқтисодий юк» бўлиб тушган ва пировард натижада хотин-қизларнинг «ахлоқсизлик йўлига кириб кетишига» олиб келган эмиш. Шунинг учун ҳам бу «советшунос»нинг фикрича, Ўрта Осиёда 20 йиллар охирида Советлар гўёки «Ҳужум»дан сўнг «чекинишга» мажбур бўлиб, ўз мавқеларини мустаҳкамлаш мақсадида 30 йилларда «юмшоқроқ» сиёсатни танлаган эмишлар. Г. Мэсселнинг ҳамюрти ва касбдошларидан бири Ш. Робутам ўзининг сохтакорлигида бундан ҳам ошиб тушади. Унинг фикрича, совет хотин-қизлари ўзларининг «шахсий революцияларини» амалга ошира олмаган бўлсалар-да, лекин улар революцион куч сифатида фойдаланилганликлари ки «исботламоқчи» бўлади.

Американинг бу «советшуносларнинг» анъанавий урф-одатлар ва хулқ-атворни ўзгартириш, иқтисодий тартибларни ўзгартиришга нисбатан революционроқдир, деб ҳисоблайдилар. Бу билан улар мамлакатимизда, жумладан Ўзбекистонда, Совет ҳокимияти йилларида амалга оширилган буюк социал ва маданий ўзгаришлар натижасида Шарқ аёллари мисли кўрилмаган ёркин ҳаётга чиқиб, эркаклар билан бир қаторда янги, коммунистик жамиятни қуришда фаол иштирок этаётганликларини тан олишни истамаётганликларини очиқдан-очиқ намойиш этадилар.

Капиталистик жамиятда хотин-қизларни камситиш ҳолларини ҳар томонлама яширишга, капитализм шароитида ижтимоий ишлаб чиқариш муаммоларини четлаб ўтишга интилаётган буржуа идеологлари аёлларнинг коммунистик жамиятдаги роли ва ўрнини сохталаштиришга уринмоқдалар. Масалан, юқорида эслатиб ўтилган американинг «советшуносларнинг» ёзишича, гўё «коммунистик жамиятдаги хотин- қизлар ишчилар қаторидан ўрин олганликларига, олий маълумотли бўлганликларига қарамасдан, аксарият ҳолда ижтимоий-сиёсий қаётдан четда қолиб, юқори сиёсий ва ижтимоий мартабаларни эгаллай олмас эмишлар. Бу ўринда Ғарб идеологлари хотин-қизлар фақат аёлларга хос бўлган масалалалар доирасида кураш олиб боришлари мумкин», — деган ғояни илгари сурувчи буржуазия феминизмини тарғиб қилаётганликлари ва бу билан аёлларда синфий онглилик ҳиссини сўндиришга интилаётганликлари равшан кўриниб турибди.

Аммо биргина республикамиз мисолидаёқ уларнинг бу бўҳтонлари асоссиз эканлигини фош қилиш мумкин. Ривожланган социалистик жамият шароитида республикамизда хотин-қизлар давлат бошқарув органларида тобора кенгроқ қатнашмоқдалар. Масалан, ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советига сайловлар пайтида биргина Ўзбекистон ССРдан 29 хотин-қиз депутат этиб сайланди. Улар орасида Ангрен шаҳарсозлик бошқармасининг бўёқчиси Хайринисо Норматова, Ш. Рашидов номли Тошкент тўқимачилики комбинатининг тўқувчиси Каромат Ёқуббоева, Бухоро область Свердлов районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзоси Жамила Бозорова, Наманган аврли газламалар комбинатининг ишчиси Раъно Қаюмова ва бошқалар бор. 40 мингдан зиёд хотин-қиз Ўзбекистон ССР Олий Совети, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети ва маҳаллий Советларнинг депутатларидир.

Ҳозирги кунда республикамизда 130 дан ортиқ хотин-қиз район, шаҳар, ва область партия комитетларида раҳбарлик лавозимларида ишламоқдалар. Минглаб ўзбек хотин-қизлари маҳаллий Советларда, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларида самарали иш олиб бормоқдалар. Уларнинг кўплари корхоналарга, совхозларга, колхозларга ва муассасаларга бошчилик қилмоқдалар. Буларнинг ҳаммаси совет турмуш тарзи афзалликларининг, социалистик тузумимиз чинакам демократизмининг яққол далилидир. Жонажон Ватанимиз моддий ва маънавий бойликларининг бунёдкорлари бўлган совет хотин-қизлари, шу жумладан, ўзбекистонлик опа-сингилларнинг истиқболли кундалик ҳаёти ва актив меҳнат фаолияти буржуа идеологларининг асоссиз ва бемаъни даъволарига энг яхши жавобдир.

М. ЗИЯЕВА,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ижтимоий фанлар ахборот марказн ходими, филология фанлари кандидати.

Чет элларда

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

ХАЛҚАРО ВАЗИЯТНИ СОҒЛОМЛАШТИРИШ ЙЎЛИДА

Совет — Польша музокараларининг якунлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко билан ПБИП Марказий Комитети Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский сўзлаган нутқлар ҳамон чет эл матбуотининг диққат марказида турибди. Турли мамлакатларнинг оммавий ахборот воситалари халқаро вазиятни қатъиян соғломлаштириш учун реал имкониятлар мавжуд, деб Москвада қатъий ишонч билдирилганлигини мамнуният билан қайд этиб, Совет Иттифоқи бошқа социалистик давлатлар билан биргаликда олға сурган таклифлар кенг комплекси бунинг учун зарур негиз яратишини ҳаётий ва ҳимоя қилиш ҳамкорликни ривожлантиришнинг узоқ муддатли программаси» имзоланганлигини социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ўртасидаги қардошларча муносабатлар мустаҳкамлигининг янги далили деб кутиб олди.

Олий даражадаги Совет — Польша учрашуви тўла якдиллик руҳида ўтди, деб таъкидлайди **«Нойес Дойчланд»** газетаси (ГДР). Иккала томон КПСС билан ПБИП ўртасидаги муносабатлар барқарор ва муттасил ривожланиб бораётганлигини мамнуният билан таъкидлаб ўтди. Иккала мамлакат раҳбарлари империализм, биринчи навбатда АҚШ империализми энг агрессив доираларининг сиёсати дунёдаги кескинликнинг асосий манбаи эканлигини қайд этдилар. Ана шу доиралар «тинчлиққа», «мулоқотга интилаяпмиз» деб сафсатабозлик қилиб, амалда эса кучга, ҳарбий устунликка эришишга умид боғламоқдалар.

Англияда чиқадиган **«Дейли телеграф»** газетаси Совет — Польша музокаралари чоғида барча муҳим проблемалар юзасидан томонларнинг фикрлари тўла бирлиги қайд этилди, деб таъкидлайди. Англиянинг бошқа бир **«Таймс»** газетаси СССР билан ПХР раҳбарлари сўзлаган нутқларни шарҳлаб, шундай хулоса қилади: «Москвада зўр куч билан таъкидлаб ўтилганидек, Польшани социалистик ҳамдўстликдан ажратиб олишга уриниб кўришга қаратилган режани амалга оширишга ҳеч ким муваффақ бўла олмайди».

Планетанинг ҳамма томонларидаги миллионлаб кишилар Совет Иттифоқи тинчликни сақлаб қолиш учун имконият бўлган ҳамма ишни қилишга тайёр эканлигини К. У. Черненко нутқида таъкидлаб ўтилганлигини астойдил табрикламоқдалар, деди Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Президенти **Ромеш Чандра.** СССР ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар олға сурган конструктив таклифлар кенг комплекси инсониятни ядро уруши хавфидан халос этадиган шартномаларга эришиш учун реал имконият яратади. Совет раҳбарининг нутқида СССР реал мазмун билан тўлдирилган мулоқотга тайёр эканлиги ниҳоятда равшан изҳор этилган.

Франс-Пресс агентлиги қуйидагиларни хабар қилди: совет мудофаа министри Д. Ф. Устинов АҚШ Ғарбий Европадаги бир қанча мамлакатлар территориясида ўзининг янги ракета ядро воситаларини жойлаштириб СССР билан АҚШ ўртасидаги, Варшава Шартномаси билан НАТО ўртасидаги шу пайтгача мавжуд бўлган ҳарбий стратегик мувозанатни бузди, деди. Бундай вазиятда Совет Иттифоқи музокараларни ҳам давом эттира олмади, АҚШ ва унинг НАТОдаги иттифоқчиларининг янги милитаристик ҳаракатини ҳам жавобсиз қолдира олмади.

«Совет ва Польша раҳбарлари Американинг янги ракеталари Ғарбий Европадаги НАТО мамлакатларида жойлаштирилаётганлигини кескин танқид қилдилар, — деб таъкидлайди **«Вашингтон пост»** газетаси. Эй-Би-Си телекомпаниясининг янгиликлар программасини олиб борувчи диктор қайд этиб ўтганидек, Москвада шу нарса жуда равшан қилиб айтилдики, АҚШ билан НАТОнинг ҳарбий мувозанатни ўз фойдасига ўзгартириш йўлидаги уринишлари мутлақо истиқболсиз бўлиб, дунёда ҳарбий стратегик беқарорлик ва кескинлик кучайишига олиб келади, холос.

(ТАСС).

«2000 ЙИЛГАЧА СОҒЛИҚНИ САҚЛАШДАН ҲАММА БАҲРАМАНД БЎЛСИН»

ЖЕНЕВА. Бу ердаги Миллатлар саройида XXXVII жаҳон соғлиқни сақлаш ассамблеяси очилди. Ассамблеяда дунёдаги 160 дан кўпроқ мамлакат вакиллари, шу жумладан СССР соғлиқни сақлаш министри С. П. Буренков бошчилигидаги совет делегацияси иштирок этмоқда. Ассамблея жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти бош директори ва ижроия кенгашининг 1982—1983 йилларда жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг иши тўғрисидаги ҳисобот-докладини тинглайди. Маълумки, шу йиллардаги иш «2000 йилгача соғлиқни сақлашдан ҳамма баҳраманд бўлсин» шиори остида ўтган эди. Ассамблеяда Исроил босиб олган территориялардаги араб аҳолиси қандай медицина-санитария шароитларида яшаётганлиги проблемалари ҳам кўриб чиқилади.

(ТАСС).

ЗЎРАВОНЛИК ВА ЖАБР-ЗУЛМ КАМПАНИЯСИ

ДАМАШҚ. Исроил босқинчи маъмурлари Иордан дарёсининг ғарбий соҳилидаги араб аҳолисига қарши жабр-зулм кампаниясини давом эттирмоқдалар. Рамаллах шаҳрининг ҳарбий трибунали 7 арабни узоқ муддатли қамоқ жазосига ҳукм қилди. Уларнинг бирдан бир айби шу бўлдики, улар Исроил оккупацияси тугатилиши учун кураш шиорлари остида Рамаллахда ўтказилган Биринчи Май намойишида иштирок этишган эди. Ана шу намойиш қатнашчиларига Исроил хавфсизлигига путур етказдингиз, деган айб қўйилди.

(ТАСС).

ЯНГИ ҲАРБИЙ БИТИМ ТУЗИЛИШИ АРАФАСИДА

ДЕҲЛИ. Қўшма Штатлар билан Покистон ўртасидаги ҳарбий алоқалар сифат жиҳатидан янги поғонага кўтарилмоқда. «Таймс оф Индиа» газетасининг хабар қилишича, иккала мамлакат вакиллари Исломободда бўлиб ўтган музокаралар чоғида Покистонда йирик ҳарбий саноат комплекси қурилиши тўғрисидаги битимни ишлаб чиқишган. Комплексни барпо этишда Америка компаниялари кенг кўламда иштирок этади. АҚШ зарур технологияни ўз иттифоқчиси ихтиёрига бериб қўяди.

(ТАСС).

ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон космик тадқиқотлар ташкилоти (ИСРО) олимлари биринчи ҳинд тадқиқотчи космонавти Р. Шарма «Салют-7» орбитал илмий станцияси ичида ўтказган экспериментларнинг натижаларини Совет Иттифоқидан олинишини жуда сабрсизлик билан кутмоқдалар. ИСРО директори профессор У. Р. Рао Бангалорда ПТИ агентлиги мухбири билан суҳбатда шундай деди. Ташкилотимиз лабораторияларида Ҳиндистон экономикаси кўпгина тармоқлари учун ғоят катта илмий ва хўжалик аҳамиятига эга бўлган ана шу маълумотларни анализ қилишга ҳамма нарса тайёр. Биз Совет — Ҳиндистон космик учиши давомида мамлакатимизнинг геология, ўрмон хўжалиги, сув ресурслари ва қишлоқ хўжалиги соҳасида ўтказилган тадқиқотлар маълумотларига биринчи даражали аҳамият бермоқдамиз, деди ИСРО директори.

Профессор У. Р. Рао космик фазони тинч мақсадларда тадқиқ этиш соҳасида Совет — Ҳиндистон ҳамкорлигига юксак баҳо берди. Бу ҳамкорлик иккала мамлакат манфаатларини кўзлаб тинч-тотув яшаш, Ҳиндистон — Совет муносабатларини янада ривожлантириш сиёсатининг ёрқин намунасидир, деб таъкидлади олим.

(ТАСС).

ПОРАХЎРЛИККА ҚАРШИ КУРАШ

КОТОНУ. Нигерияда пул ислоҳ қилинди. 25 апрелдан 6 майгача аҳолининг ҳаммаси ўзида бўлган барча нақд пулни янги чиқарилган пулга алмаштириши шарт эди. 7 майдан эски пул ўз кучини йўқотди. Ислоҳот ўтказилган вақтда қуруқликдаги чегараларнинг ҳаммаси ёпиб қўйилди. Портлар ва аэропортларда таможня контроллиги кучайтирилди.

Нигериялик ҳар бир киши 5 минг найрагача (салкам 6,5 миллион доллар) пулни бемалол алмаштириш ҳуқуқига эга эди. Бундан кўпроқ пул эса унинг эгаси даромад манбаининг қонуний эканини тасдиқловчи ҳужжатларни кўрсатган тақдирдагина алмаштирилди. Банк доираларининг хабарларига кўра 12 кун мобайнида 3 миллиард найрдан кўпроқ пул алмаштирилди.

Нигериянинг янги раҳбарлари экономикани соғломлаштириш ва порахўрликка қарши кураш соҳасида ўтказаётган кампания доирасида пул ислоҳ қилинди. Мамлакат ичкарисида ва ундан ташқарида Нигерия валютаси билан чайқов қилинаётганлиги иқтисодий қийинчиликларнинг сабабларидан биридир.

Нигериядан хабар берилишича, хавфсизлик органлари 53 кишини қамоққа олган. Улар орасида неча юз минглаб найр пулни қонунга зиёд равишда алмаштириб олишга уринган банк хизматчилари бор.

(ТАСС).

ҲАҚЛИ ТАЛАБ

ГАЗЕТА ВАҚТИДА КЕЛСА...

Бизнинг қишлоқларимиз сўнгги беш йилликлар ичида чўлда ташкил топди. Қизириқ даштини ўзлаштирамиз, пахтазор, боғ-роғларга айлантирамиз деб отланган чўлқуварлар партия ва ҳукуматимизнинг катта ёрдамига таяниб қисқа муддатда ўз орзуларини рўёбга чиқардилар. Бу ерда иккита йирик хўжалик — «Пахтакор» ва Ғафур Ғулом номли совхозлар ташкил этилди. Чўлқуварларнинг болалари 4 та мактабда билим олишмоқда.

Лекин биз гоҳида ҳафталаб газета-журналларни ололмаймиз. Район марказидан 50—60 километр олисда бўлган бизнинг хўжаликларимизда икки почта бўлими очилган, аммо почтальон штати йўқ. Почта эса жилла борса ҳафтада икки-уч марта келтирилади. «Транспорт йўқ» эмиш! Шунинг учун минглаб газета-журналлар ҳафта-ўн кунлаб алоқа бўлимларида қолиб кетади.

Яна бир муаммо — ҳар икки хўжалик, пахта пункти район маркази билан телефон алоқаси орқали боғланмаганлигида. Район алоқа узелининг бошлиғи О. Маматовга бу ҳақда оғиз очсак, қуруқ ваъдадан нари ўтмаяпти. Ҳар икки совхоз 10 минг тоннадан ортиқ пахта, 10 минг тоннага етказиб маккажўхори дони, кўп миқдорда гўшт, сут етиштиради. Афсуски, азамат чўлқуварларнинг энг ҳаётий эҳтиёжлари қондирилмаётир. Бу қачонгача давом этади?

М. МЕНГЛИЕВ,
Қумқўрғон районидаги Қизириқ қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси.

● СПОРТ ● СПОРТ ●● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

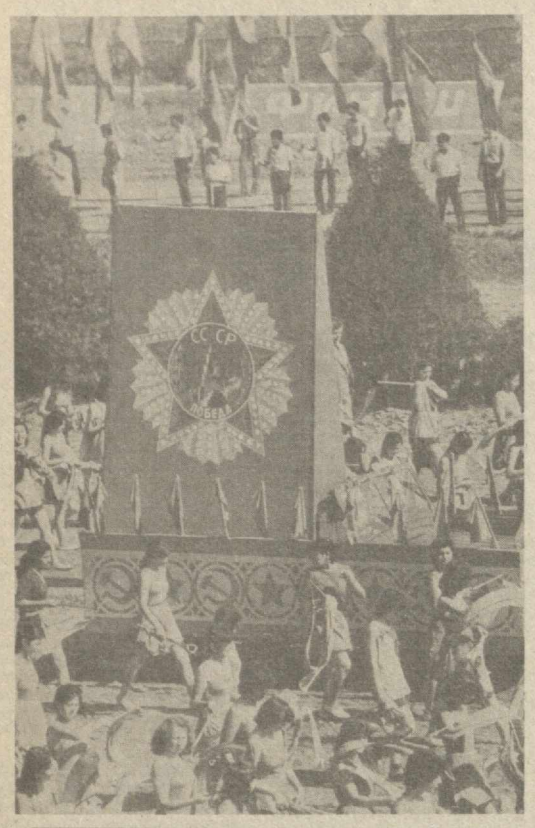

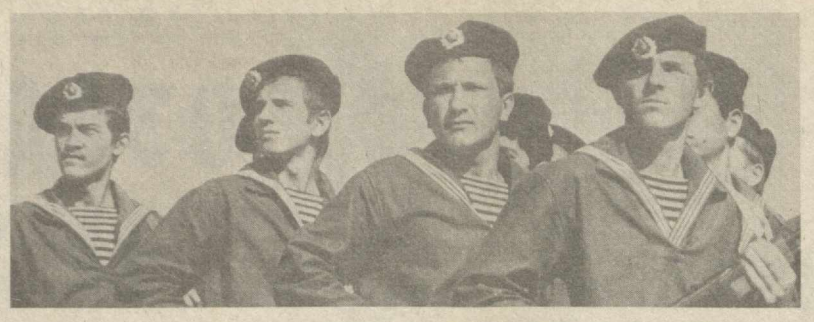

«ҚИЗ ҚУВИБ», ОТ ЎЙНАТИБ

Улуғ Ватан урушида Совет халқи эришган Буюк Ғалабанинг 39 йиллигига бағишлаб Тошкент отчопарида ўтказилган спорт байрами тантанавор тус олди. Байрам сайлида карнай-сурнайларнинг ов-зи-ю оркестр садолари таралиб турди. Отчопарда ташриф буюрганларнинг дам олишлари, қизғин спорт курашларига бой мусобақалардан завқланишлари учун барча шароитлар яратилди.

Байрам республика физкультурачилари ва спортчилари, ДОСААФчи ва чавандозларининг марш-паради билан бошланди. Шундан кейин кучли спортчиларнинг кўргазмали чиқишлари эътиборни тортди. Таниқли бадиий гимнастикачи Венера Зариповани эркин ва тўп билан бажарган машқлари, нафис ҳаракатлари мухлисларни мафтун этди. Халқаро класс-даги спорт мастери, оғир атлетикачи Андрей Шмигов силтаб кўтариш машқида 225,5 килограммли натижа кўрсатиб, республика рекордини ўрнатди. Миллий кураш беллашувларида Рустам Тожиев муваффақият қозонди.

«Қиз қувмоқ» чавандозлик ўйини ҳамиша қизиқарли ўтади. Бу сафар ҳам уларнинг чиқишларини мухлислар самимий қаршиладилар. Мусобақага пухта ҳозирлик кўрган қорақалпоғистонлик Марина Киреева билан Марик Зокировлар ғалаба қозондилар. Аргумоқларни ўйнатиш кўпчиликни ром этди. Ўргатилган отларда мураккаб машқларнинг бажарилиши олқишлаб турилди. Турли ёшдаги тулпорларда ўтказилган пойгалар айниқса шиддатли тус олди. Чунончи, «Ғалаба» соврини учун уч ёшли йўрға отларда 1600 метрга арава пойгасида В. Спасова (РСФСР) биринчи ўринни эгаллади. Отчопарда ўтказиладиган пойгаларнинг доимий иштирокчиси, Тошкент от заводининг чавандози Николай Ливадний уч марта ғалаба нашидасидан баҳраманд бўлди. У қаҳрамон шаҳар Москва соврини учун 1600 метрга ўтказилган пойгада, «Улуғ Ватан уруши қатнашчилари» соврини учун 1800 метрли масофа бўйлаб баҳсда ҳамда 2000 метрли пойгада юқори натижа кўрсатди. Андижонлик Р. Музаффаров ўз аргумоғини тўсиқлардан олиб ўтишда маҳорат кўрсатиб, ғолиблик супасининг биринчи поғонасига кўтарилди.

Байрам сайли автопойга ҳамда мотопойга мусобақалари билан якунланди.

Суратларда: спорт байрамидан лавҳалар.

В. Молгачев фотолари.

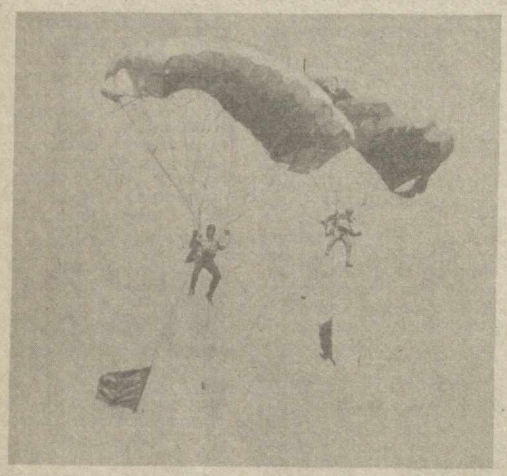

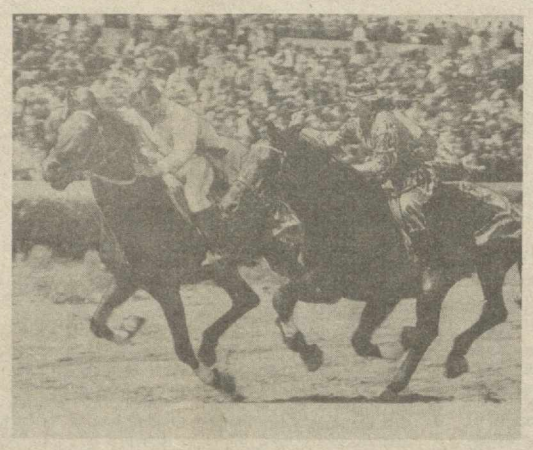

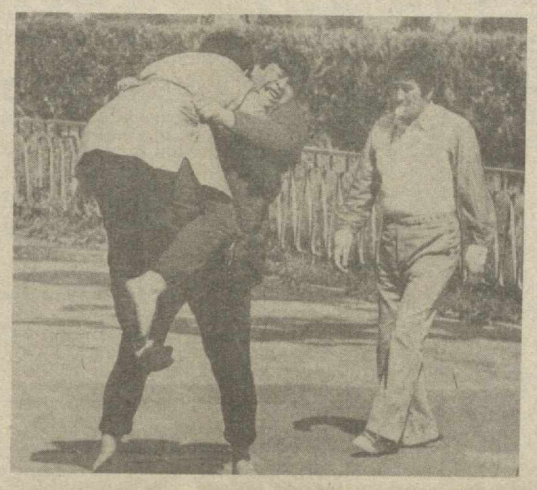

СССР МОКининг пленуми

8 май куни Москвада СССР Миллий Олимпиада Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум совет спортчиларининг Лос-Анжелесда бўладиган XXIII Олимпиада ўйинларида иштироки тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Барча сўзга чиққанлар ўйинларга тайёргарлик давомида АҚШда вужудга келган вазият совет спортчиларига Олимпиадада иштирок этишга имкон бермаслигини таъкидладилар.

Миллий Олимпиада Комитетининг барча аъзолари, шу жумладан, спортнинг Олимпиада турлари бўйича барча 29 федерациянинг раҳбарлари, СССР МОК президиумининг барча аъзолари Лос-Анжелесда бўладиган ёзги Олимпиада ўйинларида иштирок этмасликка бир овоздан қарор бериб, СССР МОКи Баёнотини қабул қилишди.

(ТАСС).

СССР Миллий Олимпиада Комитетининг БАЁНОТИ

СССР Миллий Олимпиада Комитети Лос-Анжелес шаҳрида ўтказиладиган XXIII Олимпиада ўйинлари ҳусусидаги вазиятни ҳар томонлама таҳлил этди ҳамда совет спорт делегациясининг шу Олимпиадада қатнашуви тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Маълумки СССР Миллий Олимпиада Комитети 1984 йил 10 апрелда берган Баёнотида ўйин ташкилотчилари Олимпиада хартиясини қўпол суратда бузаётганликларидан, расмий маъмурларнинг йўл қўйиб берганликлари ҳолда, АҚШнинг реакцион доиралари Советларга қарши кампанияни авж олдириб юборганликларидан жиддий хавотирлик изҳор этиб, Халқаро Олимпиада Комитети (ХОК)га мурожаат қилиб, вужудга келган аҳволни кўриб чиқишни сўраганди.

ХОК шу йил 24 апрелда ўтказган мажлисида СССР Миллий Олимпиада Комитети тутган позиция тўғрилиги ва асослиги эканлигини эътироф этди.

Аммо АҚШ маъмурлари ХОКнинг фикри билан ҳисоблашмай, фақатгина Лос-Анжелес олимпиада ташкилот комитетининг ихтиёрида бўлган ишларга қўпол суратда аралашишни давом эттирмоқдалар. Маълумки, Америка маъмурияти шу Олимпиадага тайёргарлик бошланган биринчи кунларданоқ ўйинлардан ўзининг сиёсий мақсадларида фойдаланиб қолиш йўлини тутди. Мамлакатда шовинистик кайфият авж олдирилмоқда. Советларга қарши талваса кучайтирилмоқда.

СССР делегациясининг бўлиши, совет спортчиларининг ўйинларда қатнашишлари учун «чидаб бўлмайдиган шароитлар» яратишни очиқдан очиқ мақсад қилиб қўйган ҳар хил экстремист ташкилотлар ва гуруҳлар Америка маъмурларининг тўғридан тўғри йўл қўйиб беришлари натижасида ўз ҳаракатларини бирдан кучайтириб юборди. СССРга душман сиёсий намойишлар тайёрланмоқда, СССР Миллий Олимпиада Комитети, совет спортчилари ва расмий кишилари шаънига жисмоний ўч оламиз, деган очиқдан очиқ таҳдид сўзлари айтилмоқда. Советларга қарши, социалистик давлатларга қарши ташкилотларнинг бошлиқларини АҚШ маъмуриятининг вакиллари қабул қилмоқдалар. Уларнинг фаолияти оммавий ахборот воситалари билан кенг кўламда кўз-кўз қилинмоқда. АҚШ маъмурлари ва Олимпиада ташкилотчилари шу кампанияни оқлаш учун ҳар турли қонунларни доимо пеш қилиб турибдилар.

Кейинги пайтларда Вашингтонда Олимпиада хартияси қоидаларига риоя этишга тайёрлик тўғрисида ваъдалар айтилмоқда. Аммо Америка томонининг амалдаги ҳаракатлари у барча спортчиларнинг хавфсизлигини таъминлаш, уларнинг ҳуқуқлари ва қадр-қимматини ҳурмат қилиш, ўйинларни ўтказиш учун нормал шароит яратиш ниятида эмаслигини билдирмоқда.

Америка маъмурларининг Олимпиада хартиясига сурбетларча муносабати, Олимпиада ҳаракати идеаллари ва анъаналарини қўпол равишда поймол қилаётганлиги тўғридан-тўғри бу ҳаракатни барбод этишга қаратилган. Илгари равшан намоён бўлган шу йўл ҳозирда ҳам ўтказилмоқда.

Ана шундай шароитда СССР Миллий Олимпиада Комитети совет спортчилари Лос-Анжелес шаҳрида ўтказиладиган XXIII Олимпиада ўйинларида қатнашиб бўлмаслигини айтишга мажбурдир. Бошқача йўл тутиш Америка маъмурлари ва ўйин ташкилотчиларининг Олимпиадага қарши ҳаракатларини маъқуллаш билан баравар бўлур эди.

Биз шундай қарорни қабул қилар эканмиз, Америка жамоатчилигини ҳеч бир камситишни, мамлакатларимиз спортчилари ўртасидагияхши туйғуларни хиралаштиришни истамасдик.

СССР Миллий Олимпиада Комитети, мамлакатимизнинг спорт ташкилотлари Халқаро Олимпиада Комитетининг, Миллий Олимпиада Комитетлари уюшмаларининг, халқаро спорт федерацияларининг, халқаро спорт журналистлари уюшмасининг халқаро олимпиада ҳаракатини мустаҳкамлашга, бу ҳаракат софлиги ва бирлигини сақлаш учун кураш олиб боришга қаратилган куч-ғайратларини бундан буён ҳам қўллаб-қувватлайверади.

СССР Миллий Олимпиада Комитетининг 1984 йил 8 майдаги яппи мажлисида қабул қилинган.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ф. ЭНГЕЛЬС НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЧЕТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

1984-1985 ўқув йили учун қуйидаги ихтисослар бўйича:

КЕЧКИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРГА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

инглиз тили, француз тили, немис тили.

Ўқиш муддати барча бўлимларда 5 йил.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: **она тили ва адабиёти** (ёзма ва оғзаки), **чет тили** (оғзаки), **СССР тарихи** (оғзаки).

Институт ректори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар илова этиб топширилади: ўрта маълумоти тўғрисида (асли), характеристика-йўлланма, меҳнат дафтарчасининг нусхаси, 6 та фотосурат (3x4 см.), медицина справкаси (286 формали). Паспорт ва ҳарбий хизматга алоқадорлиги ҳақидаги ҳужжат шахсан кўрсатилади.

Аризалар 31 майгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 июндан 20 июнгача ўтказилади.

Қабул комиссияси адреси: Тошкент шаҳри, 20-алоқа бўлими, Навоий кўчаси, 48-уй.

●

«Главташкентстрой»нинг ЎҚУВ КОМБИНАТИ

қуйидаги курсларга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КЎТАРМА КРАНЛАР МАШИНИСТЛАРИ, БУЛЬДОЗЕР МАШИНИСТЛАРИ.

Курсларга 18 ёшдан кам бўлмаган ўғил ва қизлар, шунингдек Совет Армияси сафларида хизматини ўтаб қайтган ёшлар қабул қилинадилар.

Кўтарма кранлар машинистлари ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқитилади. Ўқиш муддати — 4,5 ой. Бульдозер машинистлари эса ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқитилади. Ўқиш муддати 3,5 ой, (кечки группа).

Ёлғизлар барча қулайликларга эга бўлган ётоқхона билан таъминланадилар ва Тошкент шаҳрида прописка қилинадилар.

Курсларни битирганлар «Главташкентстрой»нинг «Строймеханизация» трести бошқармаларида ишлашга таклиф этилади. Уларни квартира билан таъминлаш — белгиланган навбат бўйича.

Машғулотлар группалар комплектлангандан кейин бошланади.

Адрес: Тошкент шаҳри, 96-почта бўлими, Ғафур Ғулом кўчаси, 6-уй (13, 29, 32, 36, 43 «з,» 70, 77-автобуслар, 4, 9, 11- трамвайларнинг «Оқтепа майдони» бекати).

●

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 11|V да **Шекспир асарлари бўйича балет триптихи**, 12|V да **Борис Годунов.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11|V да **Зебуннисо**, 12|V да **Қиёмат қарз.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11|V да **Гулсара**, 12|V да **Лайли ва Мажнун.**

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Астрономия институти коллективи Қуёш физикаси бўлимининг мудири И. С. Сатторовга отаси

Абдусаттор ХУДОЙБЕРДИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ОСИЁ, АФРИКА ВА ЛОТИН АМЕРИКАСИ МАМЛАКАТЛАРИ ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛИ ОЛДИДАН

МАҲОРАТ МАКТАБИ

Телефонда — Тожикистон ССР Кинематография давлат комитетининг раиси Ш. САИДОВ

— Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун кураш ишига муносиб ҳисса қўшаётган Тошкент кинофестивали кинематографчиларнинг ўзаро алоқаси ва ижодий ҳамкорлигини ривожлантиришда ҳам катта роль ўйнамоқда. Буни, масалан, ўзбек ва тожик санъаткорлари ҳамкорлиги мисолида яққол кўриш мумкин. Узоққа бормай, яқиндагина экранларга чиқарилган «Уйғониш», «Ғаровдаги одам» фильмларини олайлик. Биринчи асарни «Ўзбекфильм» киностудияси ходимлари таниқли режиссёр Латиф Файзиев раҳбарлигида экранлаштиришди. Ундаги бош ролни бизнинг актёримиз Ҳошим Ғадоев ижро этган. «Ғаровдаги одам»ни эса тожик бадиий киносининг ижодкорлари режиссёр Юнус Юсупов раҳбарлигида яратдилар. Ундаги характерли ролларни бирини истеъдодли ўзбек киноактёри Рустам Саъдуллаев ўйнади. Мана шу конкрет мисол замирида катта ҳақиқат ётади.

Бу ҳақиқат шундаки, Совет ҳокимияти йилларида икки республика киночилари улкан ютуқлари, қўлга киритган экан, бунда мана шу ўзаро алоқа ва ҳамкорликнинг муносиб ҳиссаси бор. Томошабинлар Тошкент ва Душанбе киностудияларида яратилган, аллақачон Бутуниттифоқ, қолаверса, жаҳон экранларига чиқиб кетган жуда кўп картиналарни яхши билишади. Ана шу асарларни яратиш жараёнида ўзбек ва тожик ижодкорлари яқиндан баҳамжиҳат, бамаслаҳат ишладилар. Олтмиш саккизинчи йилдан бери ўтказилиб келинаётган Тошкент кинофестивали эса, ана шу алоқа ва ҳамкорликни янада кучайтириб юборди.

Шу нарса қувончлики, тожикистонлик бадиий кинематографчиларнинг энг яхши асарлари мана шу уч қитъа кинофоруми экранида намойиш этилган. Масалан, бугунги кунда жаҳон ва Бутуниттифоқ экранларида кўрсатилаётган «Судхўрнинг ўлими», «Рустам ва Суҳроб», «Тундаги юлдуз», «Ганг ўзра тонг» каби фильмларимизнинг парвозини ўйлаганимизда аввало Тошкент кинофестивалининг шарофатидан миннатдор бўламиз.

Ҳужжатли картиналаримизнинг энг яхшиларини шу улкан анжуман программасида намойиш этиб, қардошларимиз ва чет эллик дўстларимизнинг фикр-мулоҳазаларини эшитганимиз, «Аждодларимиз сири», «Йўлнинг ўн иккинчи километри», «Биринчи бўлиш осон эмас», «Мироб» сингари ҳужжатли фильмларимизнинг муаллифлари Тошкент кинофоруминнинг «фикр»дан бир умр ҳурсанд. Ана шу асарлар республикамизнинг бугунги куни ва тарихи ҳақида ҳикоя қилиб борган, республикамиз кинематографчилари изланишларининг ўзига хослигини намойиш қилди.

Тожикистонлик кинематографчилар ҳам фестивалга бошқа қардошлари каби ҳамиша катта тараддуд билан келадилар. Бу анжуманда қатнашиш ғоятда шарафли ва айни вақтда масъулиятлидир. Шу боисдан санъаткорларимиз уч қитъа экранига энг яхши асарларини тавсия қиладилар. Бу картиналар ҳозирги замон тожик совет киносанъатининг равнақи ҳақида далолат бериши керак.

Саккизинчи кинофестиваль программасига таниқли режиссёр Юнус Юсупов раҳбарлигида экранлаштирилган «Ғаровдаги одам» бадиий фильмини ҳавола қиламиз. Леонид Маҳкамов ва Валентин Максименков сценарийси асосида ишланган бу асар йигирманчи йиллар воқеалари ҳақида, аниқроғи, Тожикистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлашда фидойилик кўрсатган кишилар, уларнинг ички душманлар ва босмачиларга қарши олиб борган шиддатли кураши тўғрисида ҳикоя қилади. Фильмдаги бош ролни ўзи га хос ижрочилик маҳорати билан танилган актёр К. Бўтаев ўйнаган. Шунингдек, картинада таниқли актёр Б. Акромов, режиссёрнинг ўзи ҳам роль ижро этган.

Юқорида таъкидлаганимдек, «Ғаровдаги одам»да қатнашган Рустам Саъдуллаев характерли образлардан бирини эсда қоладиган қилиб талқин қилди. Биз Рустамжоннинг меҳнатсеварлигидан, ижрочиликка, санъатга бўлган чинакам муҳаббатидан мамнунмиз. Ўйлаймизки, у келгусида яратиладиган фильмларимизда ҳам роллар ижро этади.

Ҳужжатли кинематографиямиз ходимлари фестивалнинг расмий экранида иккита асар намойиш қиладилар. Биринчи картина «Бизнинг Малика» деб аталади. Бу асар унутилмас санъаткор, бетакрор ижрочилиги билан тожик совет балет санъатига зарҳал саҳифалар ёзиб қолдирган Малика Собирова тўғрисида ҳикоя қилади. Иқтидорли режиссёр Л. Кимёгарованинг бу ишини кенг жамоатчилик, томошабинлар зўр мамнуният билан кутиб олди. Иккинчи ҳужжатли картина эса, халқимизнинг ажойиб анъаналари ва ибратли расм-русумлари ҳақидадир.

Тошкент кинофестивали ижодкорларнинг улкан давраси, маҳорат мактабидир. Ишончимиз комилки, бу галги анжуман ҳам аввалгиларидек зўр муваффақият билан ўтиб, ўзининг тарихий миссияси — тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун курашишга қўшадиган ҳиссасини шараф билан давом эттиради.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

КРАТЕРГА ЎН МИНГ ЙИЛ БЎЛГАН

Тарту шаҳридан сал наридаги чоғроқ бир тепалик Европадаги энг кекса метеорит кратерларидан бири бўлиб чиқди. Маҳаллий аҳоли уни Кулчатоғ деб атарди. Шу тепалик каталогда жойнинг номи билан «Цирикмяэ кратери» деб рўйхатга олинган.

Шу районда қидирув ишлари ўтказган геолог олимлар қадимги метеорит ерга қачон тушганлигини билишни мақсад қилиб қўйдилар. Кратер тубини текшириш орқали шу саволга жавоб топилди. Тадқиқотлар бу воқеа музлик чекинганидан кейин тез орада рўй берганлигини кўрсатди. Кўҳна ўсимликларнинг чанги ҳам шуни кўрсатиб турарди. Ўсимлик чанги ерда бир неча минг йиллаб сақлана олади. Болтиқ бўйидаги ўсимликлар ҳозир тахминан тундрадаги сингари бўлганида Цирикмяэда метеорит портлаган. Сув ҳавзаси тубидан олинган ёғоч қолдиқларини радиоуглерод усули билан анализ қилиш энг аниқ санани кўрсатди: Цирикмяэ метеорит кратери бундан салкам ўн минг йил аввал вужудга келган экан.

Х. БОРИСОВА, ТАСС мухбири.

Тарту, Эстония ССР.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

11 МАЙ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40— Мардлик мактаби. 10.40 — Мени ерда кутишяпти. Бадиий фильм. 12.00 — Қўшиқ инсон билан қолади. 13.00 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Концерт. 16.35 — Стадион ҳамма учун. 17.10 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 17.40 — Концерт. 18.05 — Мультфильм. 18.45 — Фан ва турмуш. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Телефильм. 19.45 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. Динамо (Москва) — Спартак. 23.45 — Дунё воқеалари. 24.00 — Тинчлик велосипед пойгаси.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 12.05 — Тележурнал. 14.10 — Л. Леонов. Ҳужум. 14.55 — Совет монументал ва портрет ҳайкалтарошлиги. 15.25 — Илмий-оммабоп фильм. 15.45 — Звездочёт. 16.30 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.50 — Концерт. 19.40 — Э. Асадов поэзияси. 20.55— Дунё ва ёшлар. 21.30— Время. 22.00 — Эқилмаган жавдарининг гуллаши. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Мультфильм. 10.40 — Ёзувчилар болаларга. 11.30 — Ўқув программаси. 12.00 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 12.30 — Ўқув программаси. 13.00 ва 18.00 —Янгиликлар. 18.15 — Баҳор нашидаси. Ўткир Рашид. 18.30 — Меҳнатга яраша шараф ва шуҳрат. 18.40 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Футбол. Пахтакор — МАСК. 20.50 — Ахборот. 21.10 — Катталар учун мультфильм. 21.30 — Время. 22.00 — Дунё воқеалари. 22.30 — Эртага — премьера. 23.40 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.35 — МОСКВА-II. 18.20 — Ўқув программаси. 18.50 — Болалар учун фильм. Қойилмақом Фердинанд. 19.50 — Педиатр маслаҳати. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.25 — Китоб дўстлари. 20.55 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — МОСКВА-II.

12 МАЙ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ўсмирлар ижоди. 10.25 — Спортлото. 10.35 — Оила ва мактаб. 11.05 — Дўстлик ва ҳамкорлик йўлларидан. 11.30 — Сизни қизиқтирган адабиётлар. 12.15 — Б. Чайковский. 3-Севастополь симфонияси. 13.00 — Телефильм. 13.30 — Мардлик қонунига биноан. 14.00 — Халқ бадиий ижоди Бутуниттифоқ кўриги. 14.20 — Сиз бунга қодирсиз. 15.05 — Дунё воқеалари. 15.20 — Уддабурон Беренд еев. Болалар учун фильм. 16.25 — Ҳамдўстлик. 16.55 — Фильм-концерт. 17.30 — Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 18.00 — Мультфильм. 18.20 — Ҳужжатли фильм. 19.10 — Ҳайвонот оламида. 20.10 — Месье Ленуар, қайсики... Телеспектакль. 1-қисм. 21.30 — Время. 22.05 — Месье Ленуар, қайсики... Телеспектакль. 2-қисм. 23.25 — Концерт. 00.10 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.30 — Ҳужжатли фильмлар. 10.10 — Тонгги почта. 10.40 — МОЛДАВИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 11.50 — Жаҳон музейлари. 12.35 — Мана шундай мўъжизалар. Бадиий фильм. 13.40 — Саёҳатчилар клуби. 14.40 — Концерт. 16.00 Фильм-спектакль. 18.35 — Музикали киоск. 19.05 — Телефильм. 20.15 — Халқаро обзор. 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.00 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.25 — Еш гвардия. Бадиий фильм. 1-серия. 11.55—Ўзбек киноси усталари. 12.55 — Ҳовлимиздаги стадион. 13.25 — Адабий театр. 14.05 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 14.35 — Мактаб ўқувчилари учун. «Светофор». 18.10 — Мўъжизалар оламига саёҳат. 19.00 — Ота-оналар университети. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Санъат ва меҳнат ҳамкорлиги. 20.15 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Ғўза парваришига аъло сифат. 22.25 — Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VIII Тошкент Халқаро кинофестивали олдидан.

РАДИО

11 МАЙ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 —Торим садоси. Концерт. 9.30 — Тажрибали ишчилар — меҳнат коллективининг ўзаги. 11.15 — С. Юдаковнинг «Майсаранинг иши» операсидан парчалар. 12.10 — Транспорт ишчиси. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш. 19.25— Ёшлик. 20.00 — Футбол. СССР чемпионати. «Пахтакор» — МАСК. 20.50 — Қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига биноан концерт. 22.30 — Бугун радиотеатрда.

12 МАЙ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Лирик концерт. 9.30 — Ёшлик. 10.15 — Гулшан. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Ишлаб чиқариш илғорлари учун концерт. 14.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш. 17.00 — Ёшлик. 18.15 — Халқаро кундалик. 18.30 — Мактаб ўқувчиларининг Бутуниттифоқ спартакиадаси бўлажак олимпиадачилари старти. 19.25 — Ёшлик. 20.15 — Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VIII Тошкент Халқаро кинофестивали олдидан. 20.50 — Ҳозирги босқичда ғоявий кураш. 21.00 — Бекобод металлургия комбинати ишчилари учун концерт. 22.30 — Классик шоирларнинг ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар.

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС:
700000, Тошкент-П.
Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

Р—07232. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 108. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12